

Nr 10.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1954/55 under tionde huvudtiteln, avseende anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.
(1:a avd.)

Handelsdepartementet.

1:o) **Handelsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Handelsdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 710 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 704 400 kronor.

Anslagshöjningen är föranledd av löneklassändringar och reglerad beföringsgång.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	256 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	188 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	233 400

Summa kronor 710 500;

b) till *Handelsdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 710 500 kronor.

2:o) **Handelsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2), innebärande en anslagshöjning av 1 700 kronor, som föranletts av belastningen å anslagsposterna till sjukvård och till reseersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 73 900 kronor.

3:o) **Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 2), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kronor.

Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer m. m.

4:o) **Kommerskollegium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 3—8) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för kommerskollegium, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Kommerskollegium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 555 700 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 490 800 kronor.

För närvarande består kommerskollegii skeppsmätningsavdelning av en överinspektör i Ca 33, ett skeppsmätningstekniskt biträde och en kontorist i Ca 13. Med hänsyn till att jämlikt 1953 års riksdags beslut om omorganisation av det svenska skeppsmätningsväsendet kontrollen över skeppsmätningsväsendet skall handhavas av kommerskollegium föreslår departementschefen, att avdelningen tills vidare skall erhålla följande organisation: 1 överinspektör i Ca 33, 1 förste skeppsmätningsskontrollör i Ce 27, 1 skeppsmätningsskontrollör i Ce 25, 1 kontorist i Ca 13 och 1 biträde i reglerad befordringsgång. Förste skeppsmätningsskontrollören har härvid ansetts böra placeras i 27 lönegraden. Som kompetensfordring bör uppställas för förste skeppsmätningsskontrollör civilingenjörsexamen eller motsvarande kunskaper samt för skeppsmätningsskontrollör läroverksingenjörsexamen eller motsvarande kunskaper. Med hänsyn till möjligheten att bestrida vissa övergångskostnader från nyssnämnda fond, synes det departementschefen ej er-

forderligt att skeppsmätningssavdelningen omorganiseras förrän från den 1 januari 1955.

Det ytterligare medelsbehovet under tiden 1 januari—30 juni 1955 i anledning av de föreslagna förändringarna av skeppsmätningssavdelningen beräknas till 12 600 kronor.

Departementschefen föreslår, att en befattning som kanslibiträde överföres till ordinarie stat.

Med hänsyn till att viss personal — främst på monopolutredningsbyrån — endast varit anställd från den 1 oktober 1953, föreslås anslaget för nästa budgetår skola uppräknas med ett belopp motsvarande avlöningskostnaderna under ett kvartal för denna personal. Detta belopp beräknas till 41 700 kronor. Slutligen föreslås att i anledning av löneklassändringar m. m. anvisas ytterligare 15 200 kronor.

Den å övergångsstat uppförda befattningen som kamrerare i Ca 27 föreslås skola på grund av innehavarens pensionering avföras från personalförteckningen från och med den 1 juli 1954. Den hittills vakantsatta befattningen som kamrerare är uppförd i Ca 25. Då kollegiets kamrerare i fortsättningen alltså kommer att avlönas enligt 25 i stället för 27 lönegraden minskas medelsbehovet; denna minskning beräknas till 4 600 kronor.

Utskottet. Enligt det av 1953 års riksdag fattade principbeslutet om övergång till nytt skeppsmätningssystem skall det svenska skeppsmätningssväsendet omorganiseras den 1 januari 1955. Huvudlinjerna för denna omorganisation godkändes samtidigt av riksdagen. Då i enlighet härmed kontrollen över skeppsmätningssväsendet skall handhavas av kommerskollegium, erfordras en utbyggnad av kollegii skeppsmätningssavdelning.

Vid sin granskning av den av departementschefen nu föreslagna organisationen av nämnda avdelning har utskottet icke funnit något vara att erinra beträffande vare sig antalet befattningshavare eller deras löneställning. De uppställda kraven på kompetensfordringar synas jämväl böra godtagas. Vad departementschefen i övrigt under nu ifrågavarande punkt föreslagit finner utskottet sig likaledes böra tillstyrka.

Enligt vad utskottet under hand från handelsdepartementet inhämtat, kan sjöfartsorganisationsutredningen, som har till uppgift att undersöka vissa spörsmål om den statliga förvaltningsverksamheten på sjöfartens område, bland annat komma att beröra frågor beträffande skeppsmätningssväsendets framtida organisation. För den händelse utredningen, som beräknas slutföra sitt arbete innevarande år, framlägger förslag av sådan art, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t prövar, i vad mån de i statsverkspropositionen framlagda förslagen i motsvarande delar böra genomföras endast som provisorier.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommerskollegium vidtaga de ändringar, som angivits i

statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	949 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	820 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	784 000

Summa kronor 2 555 700;

c) till *Kommerskollegium*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 555 700 kronor.

5:o) *Kommerskollegium*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 8 och 9), innehärande en anslagshöjning av 17 000 kronor, som föranletts främst av den föreslagna utbyggnaden av sjöfartsbyråns skeppsmättningsavdelning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommerskollegium*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 432 300 kronor.

6:o) *Bergsstaten*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 9 och 10), innebärande en anslagshöjning av 2 500 kronor, som föranletts av ytterligare behov av biträdes hjälp med kartkomplettering samt av löneklassförändringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	113 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	6 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	61 900

Summa kronor 182 200;

b) till *Bergsstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 182 200 kronor.

7:o) **Bergsstaten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 11), innebärande en anslagshöjning av 3 900 kronor, avseende posterna till reseersättningar samt till bränsle, lyse och vatten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

8:o) **Sprängämnesinspektionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 11 och 12), innebärande en av löneklassändringar föranledd anslagshöjning av 1 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	51 200
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	21 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	38 800

Summa kronor 112 400;

b) till *Sprängämnesinspektionen: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 112 400 kronor.

9:o) **Sprängämnesinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 13), innebärande en anslagshöjning av 600 kronor, avseende posterna till sjukvård m. m. och till reseersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sprängämnesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 18 100 kronor.

10:o) **Fartygsinspektionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 13 och 14), innebärande en av löneklassändringar föranledd anslagshöjning av 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	354 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	49 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	216 200
	<hr/>
	Summa kronor 620 600;

b) till *Fartygsinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 620 600 kronor.

11:o) **Fartygsinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 14), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fartygsinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 102 000 kronor.

12:o) **Skeppsmätningväsendet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 14—18) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för skeppsmätningväsendet av det innehåll, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för skeppsmätningväsendet, att tillämpas under tiden 1 januari—30 juni 1955, dels ock till Skeppsmätningväsendet: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 173 200 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 64 600 kronor.

I enlighet med beslut av föregående års riksdag skall en ny skeppsmätningorganisation införas den 1 januari 1955. Kostnaderna för den lokala organisationen skall bestridas genom de skeppsmätningavgifter, som erläggs av varv och redare. Dessa avgifter skall redovisas under en särskild inkomstpost i riksstaten. Då sportelsystemet härvid avskaffas, bör i fortsättningen anslag för avlöningar och omkostnader vid skeppsmätningväsendet anvisas i samma ordning som gäller för statsförvaltningen i allmänhet.

De av kommerskollegium i förslaget till skeppsmätningkungörelse intagna bestämmelserna om skeppsmätningavgifter synes departementschefen vara så avpassade, att avgifterna kommer att täcka kostnaderna för den lokala organisationen. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att — sedan riksdagen meddelat beslut angående omfattningen av den nya skeppsmätningorganisationen — utfärda kungörelse om skeppsmätning m. m.

Kommerskollegium hemställer, att till avlöningar vid skeppsmätningväsendet måtte anvisas sammanlagt 170 300 kronor.

	Kollegiets förslag
1. Nuvarande organisation under första hälften av budgetåret:	
3 skeppsmättningskontrollörer	30 000
Vikariat å kontrollörsbefattningarna	1 200
Biträde till kontrollören i Göteborg	1 100
2. Ny organisation efter 1 januari 1955:	
a) 3 förste skeppsmätare Ce 31	34 524
1 skeppsmätare Ce 29	10 680
6 skeppsmätare Ce 25	52 956
1 skeppsmättningsassistent regl. befordringsgång	6 318
4 skeppsmättningsbiträden Ce 11	17 976
b) 3 arvodesanställda skeppsmätare med arbetsbiträden	4 500
c) Tillfälliga skeppsmättningsbiträden	6 228
d) Vikariats- och övertidsersättningar	4 818
	<hr/>
	170 300

Vad gäller kollegiets förslag till ny organisation kan departementschefen icke tillstyrka, att en befattning som skeppsmätare med civilingenjörsutbildning placeras högre än i lönegrad Ce 27. Övriga skeppsmätare bör enligt departementschefen placeras i Ce 23. De föreslagna fyra skeppsmättningsbiträdena föreslås skola tills vidare anställas i Cg 11 och benämnas mätbiträden. Med anledning av kollegiets förslag att för tillfälliga skeppsmättningsbiträden beräkna ett belopp av 6 228 kronor förordar departementschefen, att i avlöningsstaten uppföres en särskild post till tillfällig personal. Från denna post bör bestridas kostnaderna för den arbetskraft, som kan erfordras såsom förstärkning av skeppsmättningspersonalen under särskilt arbetstygda perioder. Vid behandling av frågan om organisation av kommerskollegiets skeppsmättningsavdelning ansåg departementschefen sig icke kunna tillstyrka inrättandet av en tjänst som skeppsmättningsassistent. Innehavaren av denna befattning avsågs enligt vad departementschefen inhämtat bl. a. skola biträda inom den lokala skeppsmättningsorganisationen. Den nu föreslagna posten torde med hänsyn härtill böra anvisas med något högre belopp än vad kollegium yrkat. Departementschefen föreslår, att den upptages med 10 000 kronor samt att den tills vidare anvisas förslagsvis. — Som kompetensfordring bör enligt departementschefen uppställas för förste skeppsmätare och för skeppsmätaren i Ce 27 civilingenjörsexamen eller motsvarande kunskaper samt för skeppsmätare i Ce 23 dels läroverksingenjörsexamen eller motsvarande kunskaper, dels tre års praktik inom skeppsmättningsväsendet. Om praktikkravet ej uppfylles bör lön utgå enligt befordringsgången för ingenjör i kommunikationsverken och befattningen benämnas assistent. Även för den föreslagna tjänsten som skeppsmättningsassistent bör enligt departementschefen gälla nu angivna grunder.

Personal inom det nuvarande skeppsmättningsväsendet, som överföres till den nya organisationen, bör enligt departementschefen — därest Kungl.

Maj:t så finner skäligt — placeras i högre löneklass än den, vederbörande vid placering enligt Saar eljest skulle ha varit berättigad till.

I övrigt tillstyrker departementschefen kollegiets förslag.

Utskottet. Såsom i det föregående erinrats skall enligt beslut av 1953 års riksdag en ny skeppsmättningsorganisation införas den 1 januari 1955. Då hittillsvarande sportelsystem härvid avskaffas, böra, såsom departementschefen föreslagit, anslag till avlöningar och omkostnader vid skeppsmättningsväsendet anvisas i samma ordning, som gäller för statsförvaltningen i allmänhet.

Det av departementschefen framlagda förslaget till detaljutformning av den lokala organisationen av skeppsmättningsväsendet synes böra godtagas. Utskottet förutsätter emellertid härvid, att vid organisationens avpassning tillsetts, att långa väntetider vid mätning av fartyg i görligaste mån undvikas.

De föreslagna lönegradsplaceringarna ha icke givit utskottet anledning till erinran i annan mån än att lönegraden Ce 25 givetvis bör i förekommande fall kunna utnyttjas för rekryteringspersonal med civilingenjörsutbildning i enlighet med fastställd reglerad befordringsgång.

Mot kompetensfordringarna liksom kostnadsberäkningarna synes icke något vara att invända.

Utskottet vill här erinra om vad utskottet under kommerskollegii avlöningsanslag anfört i fråga om de konsekvenser, som sjöfartsorganisationsutredningens pågående undersökningar beträffande den statliga förvaltningsverksamheten på sjöfartens område kunna få med avseende å skeppsmättningsväsendets framtida organisation.

Äberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för skeppsmättningsväsendet av det innehåll, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för skeppsmättningsväsendet, att tillämpas under tiden 1 januari—30 juni 1955:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	87 300
2. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	43 600

Summa kronor 140 900;

c) till *Skeppsmättningsväsendet*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 173 200 kronor.

13:o) **Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 18 och 19), innebärande en anslagshöjning av 8 000

kronor, som föranletts av att den nya skeppsmätningsorganisationen skall införas den 1 januari 1955, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skeppsmätningväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 23 700 kronor.

14:o) *Sjöbefälsskolorna: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, s. 19—22) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för sjöbefälsskolorna, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till *Sjöbefälsskolorna: Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 370 800 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Christenson* i Malmö *m. fl.* väckt motion (II: 78) hemställts, att riksdagen ville, utöver vad Kungl. Maj:t äskat, höja förevarande anslag med 2 916 kronor för att möjliggöra ytterligare skrivhjälp å sjöbefälsskolornas rektorexpeditioner.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 312 200 kronor.

Departementschefen anser, att utbildningen inom sjöbefälsskolorna successivt bör anpassas efter de ändrade krav, som kan komma att ställas på fartygs- och maskinbefälet. Departementschefen förutsätter emellertid, att erforderliga åtgärder härför vidtages inom ramen för nu gällande organisation för sjöbefälsskolorna.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet föreslagit i bil. 2 till statsverkspropositionen tillstyrker departementschefen att en adjunktstjänst uppflyttas från Ca 27 till Ca 29.

Anslaget för nästa budgetår föreslås skola uppräknas med dels 11 700 kronor till följd av tillsättning av två vakanta ordinarie tjänster, dels 52 400 kronor i anledning av den minskade undervisningsskyldigheten, dels ock 6 500 kronor för särskild ersättning vid aftonundervisning. Med hänsyn till förlängningen av vissa lärokurser bör enligt departementschefen till timlärare anvisas ytterligare 6 700 kronor.

För innevarande budgetår har till ersättning för skrivhjälp anvisats 17 400 kronor. Kommerskollegium, som framhållit, att skrivarbetet på rektorexpeditionerna blivit alltmer omfattande, föreslår, att anslaget uppräknas med 2 916 kronor för ytterligare skrivhjälp på dessa expeditioner, vilket skulle möjliggöra, att vid skolan i Göteborg kan tjänstgöra ett heltids- och ett halvtidsanställt biträde, vid envar av skolorna i Stockholm och Malmö ett heltidsanställt biträde samt vid envar av skolorna i Kalmar och

Härnösand ett halvtidsanställt biträde. Departementschefen anser sig icke kunna förorda, att för skrivhjälp på rektorsexpeditionerna beräknas ett högre belopp än för närvarande.

Departementschefen föreslår, att posten till arvoden höjes med 1 800 kronor, ävensom att posten till avlöningar till ordinarie personal med hänsyn till belastningen nedräknas med 20 500 kronor.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker den föreslagna ändringen i personalförteckningen.

Det motionsvis gjorda yrkandet om ytterligare medelstildelning av 2 916 kronor för att tillgodose ökat behov av skrivhjälp å rektorsexpeditionerna sammanfaller med kommerskollegii framställning i ämnet. Även om vissa skäl kunna anföras till stöd för motionen, anser utskottet förslaget dock vara av den beskaffenhet, att med ställningstagande till detsamma bör kunna anstå, tills ytterligare erfarenhet vunnits rörande behovet av arbetshjälp å nämnda expeditioner. Utskottet finner sig alltså böra avstyrka motionen.

De av departementschefen verkställda kostnadsberäkningarna ha icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 78,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för sjöbefälsskolorna, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r :

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	465 600
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	631 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	277 800

Summa kronor 1 384 800;

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar	14 000
-----------------------------------	--------

Nettoutgift kronor 1 370 800;

c) till *Sjöbefälsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 370 800 kronor.

15:o) **Sjöbefälsskolorna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 22 och 23), innebärande en anslagsminskning av 6 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjöbefälsskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 47 500 kronor.

16:o) **Sjöbefälsskolorna: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 23), innebärande en anslagsminskning av 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjöbefälsskolorna: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

17:o) **Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 23 och 24), innebärande en av vissa arvodesförändringar föranledd anslagshöjning av 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 6 800 kronor.

18:o) **Näringsfrihetsrådet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 24 och 25) och med erinran om att rådets verksamhet började den 1 januari 1954 samt att det för innevarande budgetår anvisade anslaget — 36 000 kronor — beräknats endast för senare hälften av budgetåret, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Näringsfrihetsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

19:o) **Näringsfrihetsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 25) och med erinran om att för ändamålet har för innevarande budgetår anvisats 7 600 kronor, varav 6 000 kronor beräknats för viss engångsanskaffning samt 1 600 kronor avsetts för löpande omkostnader under tiden 1 januari—30 juni 1954, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Näringsfrihetsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 200 kronor.

20:o) **Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 25) och med erinran om att ombudsmannaämbetet trätt i funktion med ingången av år 1954 samt att det för innevarande budgetår anvisade anslaget till avlöningar vid rådet — 44 300 kronor — sålunda avsetts endast för senare hälften av budgetåret, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	66 200
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 400
	Summa kronor 88 600;

b) till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 88 600 kronor.

21:o) **Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 26) och med förmälan, att av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, som beräknats för halvt budgetår — 10 600 kronor — ha 6 000 kronor avsetts för viss engångsansskaffning samt 4 600 kronor för löpande kostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 9 200 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

22:o) **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, s. 27 och 28) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 943 700 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 940 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört föreslås, att medel anvisas

för uppflyttning av ett museibitråde från Ce 8 till Ce 11. Vidare föreslås en uppräknig av anslaget med 3 300 kronor i anledning av författningsenliga löneklassändringar.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, har icke något att invända mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	298 200
2. Avlöningar till extra personal, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	307 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	308 200

Summa kronor 943 700;

b) till *Sveriges geologiska undersökning*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 943 700 kronor.

23:o) *Sveriges geologiska undersökning*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 28 och 29), innebärande en anslagsminskning av 11 000 kronor, som avser publikationstryck, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 329 000 kronor.

24:o) *Sveriges geologiska undersökning*: *Inredning och utrustning* av nya lokaler. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 30), som avser verkstadsbyggnaden i Malåträsk, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: *Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

25:o) *Sveriges geologiska undersökning*: *Utrustning*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25, s. 30—32) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor, varav ett belopp av 50 000 kronor avsåg inköp av en bormaskin.

Departementschefen föreslår, att under nästa budgetår anvisas 50 000 kronor för fortsatt materielanskaffning enligt tidigare plan, varjämte bör anskaffas ytterligare två bormaskiner för 50 000 kronor, en halvbandstraktor för 30 000 kronor, förlägningsbaracker för 10 000 kronor samt maskiner till den nya verkstaden i Malåträsk för 10 000 kronor.

Utskottet har funnit den föreslagna utrustningen böra anskaffas och har icke något att erinra mot härför äskade medel.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Utrustning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

26:o) *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, s. 32—35) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 741 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 729 000 kronor.

Departementschefen har funnit lämpligt att av geologiska undersökningens yrkat belopp för drift av ännu en bormaskin ställes till undersökningens förfogande från medel, som disponeras för kostnader i samband med legodriften.

Departementschefen tillstyrker, att för försöksverksamhet för utförande av vissa geofysiska arbeten med anlitande av en s. k. vessla anvisas 12 000 kronor.

Beträffande frågan om fortsättning av borrhningarna efter salt och olja m. m. i Skåne har departementschefen framhållit, att han i likhet med geologiska undersökningen och Ingenjörsvetenskapsakademien anser önskvärt, att nu föreslagna borrhning vid Ljunghusen för att undersöka förekomsten av fast salt kan genomföras. Geologiska undersökningen bör enligt departementschefen få i uppdrag att påbörja borrhningsarbetena. Departementschefen förutsätter emellertid härvid, att för verksamheten i första hand anlitas en till förfogande stående reservation av ca 1,15 miljon kronor. Departementschefen anser, att arbetet bör bedrivas i sådan takt, att ytterligare anslagsbehov icke uppkommer under nästa budgetår, utan först under det därpå följande budgetåret.

Utskottet har funnit den verkställda beräkningen av förevarande anslag böra godtagas.

Med hänsyn till vad *Sveriges geologiska undersökning* och *Ingenjörsvetenskapsakademien* anfört finner utskottet i likhet med departementschefen skäl tala för att den föreslagna djupborrningen i Skåne genomföres i

syfte att där undersöka förekomsten av fast salt. Utskottet har därvid icke något att erinra mot att för verksamheten i första hand anlitas å tidigare av riksdagen anvisade anslag till djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne uppkommen reservation av omkring 1,15 miljon kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 741 000 kronor.

27:o) *Sveriges geologiska undersökning: Inventering av torvmossar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 35 och 36), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Inventering av torvmossar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

28:o) *Vissa kostnader för statens gruvegendom*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 36), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagsminskning av 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

29:o) *Statens provningsanstalt: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29, s. 36—39) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens provningsanstalt, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Statens provningsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 624 100 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 554 000 kronor.

En på övergångsstat uppförd tjänst som avdelningsingenjör, vars innehavare avgår med ålderspension den 1 april 1954, föreslås skola avföras ur personalförteckningen. Härigenom uppkommer en anslagsminskning av 19 200 kronor.

Departementschefen föreslår, att två biträdestjänster inplaceras i den reglerade befordringsgången samt att en mekanikerlärning i Cg 11 erhåller extra ordinarie anställning varvid tjänsten på sätt föreslagits i bil. 2 till statsverkspropositionen bör placeras i lönegraden 13 med tjänstebenenämningen mekaniker. Härigenom ökar medelsbehovet med ca 5 000 kronor.

Inkomsterna av anstaltens provningsverksamhet avses skola täcka ca

80 procent av de sammanlagda kostnaderna för anstaltens drift. I dessa kostnader har härvid inräknats dels utgifter för avlöningar och omkostnader, dels beräknade kostnader för lokalhyra, pensionering, avskrivning av utrustning m. m. För nästa budgetår räknar anstalten med att inkomsterna skall komma att öka med i runt tal 130 000 kronor i förhållande till de verkliga inkomsterna under föregående budgetår. Detta förutsätter emellertid en viss personalökning, vilken enligt departementschefen bör komma till stånd genom höjning av anslagsposten till tillfälliga biträden. I anslutning till anstaltens äskande och med hänsyn även till visst personalbehov på målning-laboratoriet föreslås, att för tillfälliga biträden beräknas ytterligare 70 000 kronor.

För övertidsersättningar och löneklassändringar beräknas i enlighet med anstaltens förslag 5 200 resp. 9 100 kronor.

Utskottet tillstyrker den föreslagna ändringen i personalförteckningen och har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen eller vad departementschefen i samband därmed anfört. Åberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens provningsanstalt, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	311 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ...	265 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	515 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	529 800

Summa kronor 1 624 100;

c) till *Statens provningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 624 100 kronor.

30:o) *Statens provningsanstalt*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 39 och 40), innebärande en anslagshöjning av 9 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 284 200 kronor.

31:o) *Statens provningsanstalt: Utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 40 och 41), avseende, bland annat, en ny högspänningsanläggning, får utskottet under erinran om att motsvarande anslag för innevarande budgetår uppförts med 135 000 kronor hemställa,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

32:o) *Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32, s. 41—47) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 757 100 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 457 100 kronor.

Flygforskningskommittén har framlagt förslag angående organisationen av den flygtekniska forskningens ledning. Detta förslag finner departementschefen kunna i stort godtagas.

Departementschefen föreslår, att till ersättningar åt sakkunniga med samordningsuppgifter anvisas ett belopp av 5 000 kronor.

Anstaltens forskningsuppdrag för flygvapnet och flygindustrien har efter hand ökat. Inkomsterna av dessa uppdrag beräknas stiga från ca 2 300 000 kronor innevarande budgetår till 2 700 000 kronor under budgetåret 1954/55. Vid sidan av dessa uppdrag bedriver anstalten egen forskning; kostnaderna för denna forskning — den s. k. nettoutgiften — framkommer som skillnaden mellan utgifterna å avlönings- och omkostnadsanslagen samt inkomsterna. Föregående års riksdag medgav en höjning av nettoutgiften från 700 000 till 1 000 000 kronor.

En förutsättning för att inkomsterna av anstaltens beställningsverksamhet skall kunna öka i avsedd omfattning är emellertid en viss utvidgning av anstaltens utgiftsram. Departementschefen förordar därför, att anstaltens avlönings- och omkostnadsanslag höjes med tillhoppa ungefär samma belopp, varmed inkomsterna av beställningsverksamheten väntas öka. I nuvarande läge anser sig departementschefen däremot icke kunna tillstyrka någon höjning av nettoutgiften för egen forskning.

I petita för innevarande budgetår framlade anstalten en plan för anställning av personal vid den supersoniska vindtunnelanläggningen. Anläggningen beräknades vara fullt färdig under budgetåret 1954/55; personalen borde då omfatta 32 anställda. Härjämte borde på den mättekniska avdel-

ningen inrättas en särskild sektion med 4 anställda. Denna personalplan godkändes vad avser antalet anställda av 1953 års riksdag. För fullföljande av denna plan bör enligt departementschefen för nästa budgetår anställas ytterligare 12 personer; av dessa bör dock en befattningshavare anställas på mättekniska avdelningen i stället för vid vindtunnelsektionen.

Anstalten har föreslagit, att tre i nämnda personalplan ingående tjänster skall nyinrättas som extra ordinarie i lönegraderna Ce 33, Ce 31 och Ce 25. Departementschefen är icke nu beredd förorda, att några tjänster vid anstalten nyinrättas som extra ordinarie. I anslutning till vad lönenämnden anfört föreslår departementschefen dels att den förste forskningsingenjör, som skall tjänstgöra som ledare för arbetsgruppen för teoretiska undersökningar, placeras i Cg 31, dels att tjänsten på mättekniska avdelningen placeras i Cg 29 och benämnes forskningsingenjör. Försöksledaren föreslås placerad i Cg 25.

9 extra kontorsbiträden föreslås skola erhålla extra ordinarie anställning. I enlighet med förslag av chefen för civildepartementet i bil. 2 till statsverkspropositionen beräknas medel för en befattning som förste avdelningsingenjör i Cg 31 i stället för Cg 30.

Till extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden bör enligt departementschefen anvisas ytterligare 185 200 kronor.

Slutligen föreslås, att i anledning av löneklassändringar och omräkning av posten till rörligt tillägg skola anvisas ytterligare 15 500 resp. 34 800 kronor.

Utskottet finner i likhet med departementschefen förslaget rörande organisationen av den flygtekniska forskningens ledning böra i huvudsak kunna godtagas.

Enligt vad i ärendet upplysts har anstaltens forskningsuppdrag för flygvapnet och flygindustrien efter hand ökat. Sålunda beräknas inkomsterna av dessa uppdrag stiga från omkring 2 300 000 kronor innevarande budgetår till 2 700 000 kronor under budgetåret 1954/55. Då detta förutsätter en viss utvidgning av anstaltens utgiftsram, vill utskottet tillstyrka, att anstaltens avlönings- och omkostnadsanslag höjas med tillhoppa ungefär samma belopp, varmed inkomsterna av beställningsverksamheten väntas öka. Liksom departementschefen räknar utskottet härvid icke med någon höjning av nettoutgiften för anstaltens egen forskning. Utskottet har vidare icke något att erinra mot att för fullföljande av den av förra årets riksdag godkända planen för anställning av personal vid den superpersoniska vindtunnelanläggningen, vilken beräknas bliva färdig under nästa budgetår, anställas ytterligare 12 personer.

Departementschefens förslag i övrigt under förevarande punkt har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	103 400
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	16 200
3. Avlöningar till extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	1 183 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	639 100
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	815 400

Summa kronor 2 757 100;

b) till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 757 100 kronor.

33:o) *Flygtekniska försöksanstalten*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 47—49), innebärande en anslagshöjning av 114 200 kronor, vilken på sätt framgår av närmast föregående punkt för-
anletts av den ökade beställningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 944 300 kronor.

34:o) *Flygtekniska försöksanstalten*: *Komplettering av maskiner och utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 49 och 50), som avser ombyggnad av höghastighetstunneln, får utskottet under erinran om att motsvarande anslag för innevarande budgetår var uppfört med 65 000 kronor hemställa,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Komplettering av maskiner och utrustning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

35:o) *Flygtekniska försöksanstalten*: *Utrustning för vindtunnelanläggning m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35, s. 51 och 52) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 332 000 kronor.

För uppförande av den av 1950 års riksdag beslutade supersoniska vindtunnelanläggningen har riksdagen hittills anvisat 12 502 000 kronor, inberäknat kostnader för markförvärv.

Styrelsen för flygtekniska försöksanstalten framhåller, att med hänsyn till den tekniska utvecklingen mera omfattande och dyrare utrustning måste anskaffas än den, som ursprungligen avsetts. Merkostnaden härför beräknas nu till 250 000 kronor.

Styrelsen har i nuvarande läge icke ansett sig böra ånyo äska medel för

en transsonisk vindtunnelanläggning. Det är emellertid synnerligen angeläget, att forskning och provning på det transsoniska området kan komma till stånd. Det har nu visat sig möjligt att komplettera tunnlar i den superpersoniska anläggningen så, att de även kan utnyttjas för forskning inom det transsoniska hastighetsområdet. Kostnaderna för dessa kompletteringar beräknas till 510 000 kronor.

Styrelsen upplyser, att samtliga byggnader för den superpersoniska anläggningen ävensom den större tunneln beräknas kunna tagas i bruk under innevarande budgetår. Den mindre tunneln torde bli färdigställd under nästa budgetår.

I likhet med styrelsen för flygtekniska försöksanstalten finner departementschefen det önskvärt, att den nya vindtunnelanläggningen kompletteras för att i möjlig mån kunna utnyttjas för forskning även inom det transsoniska området. Departementschefen godtäger sålunda i princip styrelsens förslag härom. Kostnaden härför bör emellertid enligt departementschefen fördelas på två budgetår. För budgetåret 1954/55 tillstyrker departementschefen att ett belopp av 75 000 kronor ställs till anstaltens förfogande för fortsatta utrednings- och konstruktionsarbeten.

Utskottet. Med hänsyn till vad styrelsen för flygtekniska försöksanstalten anfört vill utskottet tillstyrka, att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas för att komplettera tunnlar i den superpersoniska anläggningen så, att de kunna utnyttjas för forskning även inom det transsoniska hastighetsområdet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning för vindtunnelanläggning m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

36:o) **Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36, s. 52—55) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens hantverksinstitut, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 417 400 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 411 000 kronor.

Den kanslibiträdesbefattning, som är placerad på biblioteket, bör enligt departementschefen — på sätt chefen för civildepartementet föreslagit i bil. 2 till statsverkspropositionen — utbytas mot en tjänst som biblioteksbiträde i Ce 13. Vidare föreslås, att två kontorsbiträden erhåller ordinarie anställning samt att anslaget på grund av löneklassändringar uppräknas med 5 700 kronor.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, har icke något att invända mot den föreslagna ändringen i personalförteckningen liksom ej heller mot anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens hantverksinstitut, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	129 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	144 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	137 100
	<hr/>
	Summa kronor 417 400;

c) till *Statens hantverksinstitut*: *Avlöningar till viss personal* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 417 400 kronor.

37:o) *Statens hantverksinstitut*: *Vissa omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 55), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagshöjning av 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut*: *Vissa omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 53 000 kronor.

38:o) *Statens hantverksinstitut*: *Bidrag till kursverksamheten m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 55 och 56), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut*: *Bidrag till kursverksamheten m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 245 000 kronor.

39:o) *Statens hantverksinstitut*: *Utrustning och inredning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 56 och 57), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut: Utrustning och inredning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

40:o) *Statens hantverksinstitut: Särskilda rationaliseringsundersökningar.* I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Ohlon m. fl. (I: 308) och den andra inom andra kammaren av herr Ohlin m. fl. (II: 486), har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte till *Statens hantverksinstitut: Särskilda rationaliseringsundersökningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 486.

Utskottet vill erinra, att rationaliseringsverksamheten inom hantverket och den mindre industrien har i stort bedrivits och utvecklats med hjälp av de intäkter, som inflyta dels genom bidrag från branschorganisationer och dels genom ersättning från enskilda företag för utförda uppdrag.

Hantverket och den mindre industrien intaga med hänsyn till såväl antal sysselsatta som produktionsvärde en framträdande plats inom det svenska näringslivet. Det är givetvis ett betydande samhällsintresse, att åt den mindre företagsamheten beredas möjligheter att arbeta under så gynnsamma förutsättningar som möjligt. Utvecklingen på det tekniska området samt den skärpta konkurrensen ha medfört ökade krav på mekanisering och rationalisering även inom hantverket och småindustrien. Dessa näringsgrenar ha i allmänhet icke möjlighet att själva bekosta större rationaliseringsundersökningar eller hålla speciell expertis fortlöpande knuten till företagen. Styrelsen för statens hantverksinstitut har därför under de senare åren hemställt om att anslag av 50 000 kronor ställas till institutets förfogande för rationaliseringsundersökningar. Utskottet anser skäl tala för att staten lämnar ett direkt ekonomiskt stöd åt denna verksamhet. Utskottet är emellertid icke berett att förorda att för ändamålet anvisas högre belopp än 25 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 308 och II: 486, såvitt nu är i fråga, till *Statens hantverksinstitut: Särskilda rationaliseringsundersökningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

41:o) *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 57—59), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 170 000 kronor.

42:o) Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 59), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 57 600 kronor.

43:o) Statens tekniska forskningsråd. Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 42 och 43, s. 60—62), innebärande oförändrade anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa

a) till *Statens tekniska forskningsråd* ett förslagsanslag av 72 800 kronor;

b) till *Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.* ett reservationsanslag av 1 395 000 kronor.

44:o) Bidrag till svenska träforskningsinstitutet. Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 44) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 852 600 kronor, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 95, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 19 februari 1954, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet fogat avtal med Stiftelsen Svensk träforskning, dels godkänna vad som i samma statsrådsprotokoll angivits beträffande dispositionen av influtna prisutjämningsavgifter, dels ock till Bidrag till svenska träforskningsinstitutet för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 852 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 750 400 kronor.

Avtalet mellan staten och Stiftelsen Svensk träforskning beträffande Svenska träforskningsinstitutet utlöper den 30 juni innevarande år. Föregående år tillkallades särskilda sakkunniga för att utreda frågan om nytt avtal angående den fortsatta driften av Svenska träforskningsinstitutet. De sakkunniga har nu avgivit ett betänkande i ämnet jämte preliminärt avtal med Stiftelsen Svensk träforskning. Departementschefen delar de sakkunnigas uppfattning, att forskningsverksamheten vid institutet varit av stor betydelse för utvecklingen inom träindustrin. Såväl de sakkunniga som stiftelsen föreslår, att ett nytt avtal mellan staten och stiftelsen skall ingås för femårsperioden den 1 juli 1954—den 30 juni 1959. Den föreslagna tidrymden är enligt departementschefens mening lämplig. Departementschefen har icke något att erinra mot att verksamheten vid träforskningsinstitutet

under denna tid i huvudsak bedrivs efter de i betänkandet skisserade riktlinjerna.

Enligt principerna för det nuvarande avtalet skall staten främst bidra till kostnaderna för den grundläggande forskningen, under det att industrien skall svara för den tillämpade forskningen. För sistnämnda ändamål har i anslutning till institutet inrättats fem särskilda centrallaboratorier, vilkas drift helt bekostas av industrien. Någon ändring av dessa grunder föreslås ej av vare sig de sakkunniga eller Stiftelsen Svensk träforskning. Från stiftelsens sida har emellertid gjorts gällande, att statens bidrag till verksamheten bör kraftigt ökas. Med hänsyn till rådande statsfinansiella läge anser sig de sakkunniga dock för nästa avtalsperiod i stort sett icke kunna föreslå annan höjning av det å riksstaten under tionde huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till institutet än vad som följer av en anpassning av lönerna efter de principer som tillämpas för motsvarande statliga befattningshavare.

De sakkunnigas förslag i fråga om löne- och arvodesförhöjningar, för vilket en detaljerad redogörelse lämnats å s. 10 och 11 i propositionen, synes i huvudsak överensstämma med vad som gäller för motsvarande statliga befattningar och föranleder ej erinran från departementschefens sida. Departementschefen anser sig icke böra motsätta sig de sakkunnigas förslag om medgivande för institutets styrelse att — inom ramen för anvisade medel — för vissa befattningshavare fastställa lön till belopp motsvarande 29 löneklassen. I likhet med de sakkunniga kan departementschefen icke tillstyrka, att statsmedel tages i anspråk för ålderstillägg. Statskontoret har föreslagit en ändring i det preliminära avtalet av innebörd att frågan om avdrag å lönen i vissa fall skall prövas av Kungl. Maj:t. Denna befogenhet torde emellertid utan olägenhet kunna anförtros institutets styrelse; departementschefen finner det sålunda icke erforderligt att avtalsförslaget ändras i detta avseende.

Frågan om pensionering av personalen vid forskningsinstitutet kommer att prövas av 1951 års pensionsutredning. Föregående års riksdag medgav att Kungl. Maj:t vid uppkommande pensionsfall skulle äga rätt besluta om provisorisk höjning av pensionerna genom tillägg av statsmedel. Departementschefen tillstyrker, att detta medgivande må kunna avse även befattningshavare, som avgår från tjänst vid institutet utan att ha uppnått pensionsåldern. Departementschefen framhåller, att de totala pensionsförmånerna enligt de sakkunnigas förslag icke skall få uppgå till högre belopp än vad som hade gällt, om statligt pensionsreglemente tillämpats.

Vad de sakkunniga anfört i fråga om statens bidrag till omkostnader — i huvudsak en anpassning av bidraget till det belopp, som utgått under det senaste budgetåret — kan departementschefen likaledes biträda.

I nuvarande läge kan departementschefen i likhet med de sakkunniga icke tillstyrka, att medel å riksstaten anvisas för uppförande av byggnader vid institutet. Ett av Stiftelsen Svensk träforskning framlagt förslag att för nybyggnader disponera konjunkturutjämningsmedel, som skall tillföras

vissa av hithörande branschorganisationer bildade forskningsstiftelser, anser departementschefen beaktansvärt. Departementschefen finner det därför välmotiverat, att Kungl. Maj:t i sinom tid medgiver, att till ifrågasvarande forskningsstiftelser redan före 1958—1959, då stiftelserna eljest äger disponera medlen, utbetalas högst tre miljoner kronor till bestridande av kostnaderna för byggnadsarbetena. Beträffande det från Stiftelsen Svensk träforskning framförda önskemålet om återbetalning av nyssnämnda belopp till forskningsstiftelserna från skogsvårdsfonden eller lågkonjunkturfonden — vilka fonder bildats av konjunkturutmättningsmedel — anser departementschefen att detta spörsmål bör prövas i samband med kommande förhandlingar angående driften av institutet för tiden efter den 1 juli 1959.

Departementschefen anser sig kunna godtaga de sakkunnigas förslag, att stiftelsens hyreskostnader för nästa avtalsperiod fastställas till oförändrat 100 000 kronor.

Behovet av inventarier i samband med den planerade utvidgningen av tekniska högskolans institutioner förutsättes sedermera få anmälas och prövas i vanlig ordning. Erforderliga inventarier i övrigt bör enligt departementschefen liksom hittills anskaffas genom stiftelsens försorg. Kostnaderna här för har uppskattats till 693 000 kronor.

Under budgetåret 1952/53 utgjorde statsbidraget till driften av institutet ca 777 000 kronor. Från stiftelsen utgick ett bidrag av 220 000 kronor. Härjämte kunde av de prisutmättningsmedel, som ställts till institutets förfogande, disponeras ett belopp av ca 358 000 kronor. Vid bifall till förslaget om löneroglering m. m. ökar statens bidrag till 852 600 kronor eller med ca 75 000 kronor i förhållande till bidraget för budgetåret 1952/53. Om institutets verksamhet icke skall behöva nedskäras i betydande omfattning, måste institutet — därest bidraget från stiftelsen förblir oförändrat — tillföras ytterligare medel. De sakkunniga föreslår, att institutet under perioden 1954—1959 av disponibla prisutmättningsmedel skall erhålla ytterligare 1 325 000 kronor, motsvarande ett genomsnittligt årligt bidrag av 265 000 kronor. Under denna förutsättning har de sakkunniga utverkat ett bidrag av stiftelsen under nämnda period av i genomsnitt 316 000 kronor om året. De sakkunniga utgår från att under tiden 1954—1959 härjämte kan disponeras ett årligt belopp av 38 000 kronor utav tidigare till förfogande ställda prisutmättningsmedel samt att fortsatt bidrag av den s. k. träskyddskommittén kan påräknas med 75 000 kronor om året. Det årliga medelstillskottet till institutet kommer under dessa förutsättningar att uppgå till sammanlagt $(852\ 600 + 265\ 000 + 316\ 000 + 38\ 000 + 75\ 000 =)$ i runt tal 1 546 000 kronor, vilket innebär en ökning med ca 116 000 kronor i förhållande till budgetåret 1952/53. Den kostnadsram, som med beaktande av institutets utveckling och föreliggande arbetsuppgifter i och för sig ansetts önskvärd, uppgår till ett något högre belopp eller 1 586 000 kronor.

Statskontoret har i sitt yttrande uttalat farhågor för att de sakkunnigas förslag om fortsatt bidrag av prisutmättningsmedel skall innebära, att staten i fortsättningen binder sig vid den angivna kostnadsramen. Statskontoret

förordar därför, att formerna för den framtida finansieringen av ifrågavarande belopp bestämmas redan nu; i annat fall kan ämbetsverket icke förorda bidrag av prisutjämningsmedel för löpande utgifter. Departementschefen erinrar om att de prisutjämningsmedel, som med riksdagens medgivande hittills anvisats för institutet, har tagits i anspråk för löpande utgifter och varit av stor betydelse för institutets utveckling. Förutsättningar att nu lösa frågan om institutets finansiering för tiden efter 1959 föreligger icke; denna omständighet bör emellertid enligt departementschefens mening icke medföra, att institutets nuvarande verksamhet begränsas. Departementschefen anser sig därför böra tillstyrka, att prisutjämningsmedel får disponeras även under nästa avtalsperiod. Det av de sakkunniga angivna beloppet — som innebär årligt tillskott av prisutjämningsmedel med avsevärt mindre belopp än under föregående budgetår — anses därvid böra godtagas. Departementschefen förutsätter dock att det medelsbehov, som för kommande avtalsperiod avses skola täckas genom prisutjämningsmedel, icke skall föranleda krav på ökad medelsanvisning över riksstaten efter avtalsperiodens utgång.

De sakkunniga har i detta sammanhang åberopat, vad Södra Sveriges skogsindustriutredning anfört bl. a. om behovet av forskning vid institutet. Här bör emellertid nämnas, att träforskningsinstitutets styrelse icke helt ansett sig kunna biträda ett förslag från de sakkunniga, att av prisutjämningsmedlen ca 50 000 kronor om året skall disponeras för avlöning m. m. åt två konsulenter med särskild uppgift att medverka till en rationalisering av de mindre sågverken. Styrelsen anser sig icke kunna friställa medel för anställande av särskilda konsulenter utan har i stället framhållit att inom den trätekniska avdelningen särskild forskning bör bedrivas rörande de mindre sågverkens problem samt att informationsverksamheten bör intensifieras. Institutstyrelsens synpunkter synes sålunda icke avvika mera från de sakkunnigas förslag än att syftet med detta i huvudsak kan tillgodoses genom den uppläggnings av verksamheten som styrelsen antytt. Departementschefen förutsätter härvid att institutets styrelse beaktar vikten av att vunna forskningsresultat av praktiskt värde i snabba och effektiva former förs ut till företagen.

Den i de sakkunnigas betänkande gjorda beräkningen av institutets årliga inkomster under perioden 1954—1959 (s. 14 i propositionen) anser departementschefen sig böra godtaga. Anslaget till bidrag till institutet bör enligt departementschefen i anslutning till vad tidigare förordats beträffande bidrag till avlöningar, pensioner och omkostnader för budgetåret 1954/55 uppföras med förut nämnda belopp av 852 600 kronor. Vidare anses riksdagens godkännande böra inhämtas beträffande förslaget att disponera influtna prisutjämningsavgifter till ett belopp av 1 325 000 kronor som bidrag till träforskningsinstitutet. Slutligen tillstyrker departementschefen att det preliminära avtalet mellan staten och Stiftelsen Svensk träforskning för perioden 1954—1959 godkännes av staten; riksdagens bemyndigande härtill anses böra inhämtas. Om behov av smärre jämkningar i avtalsbestämmelserna

skulle komma att uppstå, förutsättes det få ankomma på Kungl. Maj:t att för statens del besluta om erforderliga ändringar.

Utskottet anser i likhet med departementschefen, att forskningsverksamheten vid svenska träforskningsinstitutet varit av stor betydelse för utvecklingen inom träindustrin. Den form av samarbete, som på detta område etablerats mellan staten och näringslivet, bör därför enligt utskottets mening fortsätta. Då det nuvarande avtalet beträffande institutet utlöper den 30 juni innevarande år, vill utskottet tillstyrka, att ett nytt avtal träffas rörande institutets fortsatta drift. Avtalsförslaget innebär icke någon ändring i de hittills gällande grunderna, att staten främst skall bidra till kostnaderna för den grundläggande forskningen, under det att industrien skall svara för den tillämpade forskningen.

I avtalsförslaget räknas med vissa löne- och arvodesförhöjningar. Då dessa i huvudsak överensstämmer med vad som därom gäller för motsvarande statliga befattningshavare, ger förslaget härutinnan utskottet icke anledning till erinran. Detsamma gäller statens bidrag till omkostnader, därvid bidraget i stort sett anpassats till det belopp, som utgått under det senaste budgetåret. Beträffande hyreskostnaderna föreslås icke någon ändring.

Vid sin granskning i övrigt av det föreliggande avtalsförslaget har utskottet icke funnit något vara att erinra. Utskottet föreslår alltså, att Kungl. Maj:t bemyndigas godkänna avtalsförslaget.

Mot vad departementschefen anfört i fråga om ianspråktagande av konjunkturutmättningsmedel för bestridande av kostnader för byggnadsarbeten synes utskottet icke något vara att invända.

Utskottet finner sig böra godtaga förslaget, att prisutmättningsmedel få disponeras jämväl under nästa avtalsperiod. Utskottet har icke något att erinra mot det därvid angivna beloppet men förutsätter i likhet med departementschefen, att det medelsbehov, som för denna period avses skola täckas genom dylika medel, icke skall föranleda krav på ökad medelsanvisning över rikstaten efter periodens utgång.

Åberopande det anförda hemställer utskottet.

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 19 februari 1954 fogat avtal med Stiftelsen Svensk träforskning;

b) godkänna vad som i nämnda statsrådsprotokoll angivits beträffande dispositionen av influtna prisutmättningsavgifter;

c) till *Bidrag till svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 852 600 kronor.

45:o) **Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet. Bidrag till metallografiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 45 och 46, s. 63), innebärande oförändrade anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa

a) till *Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet* ett förslagsanslag av 122 000 kronor;

b) till *Bidrag till metallografiska institutet* ett förslagsanslag av 23 700 kronor.

46:o) **Bidrag till institutet för konserveringsforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 63—66) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 410 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 368 600 kronor.

Utan Kungl. Maj:ts medgivande får lön av statsmedel till befattningshavare vid institutet icke utgå med högre belopp än som motsvarar 24 löneklassen. Institutet har nu begärt att — inom ramen för anvisade medel — få höja denna gräns, vad beträffar assistenter, till lägst 27 lönegraden. Departementschefen anser sig endast kunna tillstyrka, att bemyndigandet att fastställa lön utvidgas till belopp motsvarande 25 löneklassen.

De ökade lönekostnaderna för viss personal, som icke varit anställd under hela innevarande budgetår, kan enligt departementschefen uppskattas till 23 200 kronor, med vilket belopp anslaget bör höjas. Då institutet vid ingången av budgetåret 1954/55 är fullt utbyggt, bör statens bidrag till avlöningar under nästa budgetår utgå med hela det belopp, som anges i det mellan staten och Stiftelsen Svensk konserveringsforskning ingångna avtalet. Den ytterligare höjning som föranledes härav beräknas till 7 500 kronor.

För pensionsavgifter och omkostnader beräknas ett ytterligare medelsbehov av 6 300 resp. 5 000 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot att institutet bemyndigas att fastställa lön av statsmedel till belopp motsvarande 25 löneklassen. Då institutets verksamhet kommer att under nästa budgetår bedrivas i full omfattning, tillstyrker utskottet, att statens bidrag till avlöningar m. m. utökas i enlighet med departementschefens förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 410 600 kronor.

47:o) **Bidrag till Hemmens forskningsinstitut.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48, s. 66—73) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Carl Albèrt Anderson* (I: 180) och den andra inom andra

kammaren av herr *Lundberg* (II: 365), hemställt, att förevarande anslag måtte uppföras med 355 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 180.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 130 000 kronor.

Hemmens forskningsinstitut har framlagt förslag av innehåll, att byrån Aktiv hushållning inom statens priskontrollnämnd avvecklas och att byråns befattningshavare beredes anställning vid institutet. Samtliga remissinstanser med undantag av priskontrollnämnden har i princip anslutit sig till detta förslag.

Departementschefen föreslår, att byrån Aktiv hushållning avvecklas med utgången av innevarande budgetår och att den verksamhet, som där bedrivs, överflyttas till Hemmens forskningsinstitut. Till de praktiska problem, som kan väntas uppkomma i samband med dessa åtgärder, synes departementschefen definitivt ställning icke behöva tagas i detta sammanhang. Det förutsättes få ankomma på institutets styrelse att utarbeta närmare förslag hur nyssnämnda verksamhet skall inpassas i institutets organisation. Självfallet bör enligt departementschefen institutet så långt möjligt tillgodogöra sig de erfarenheter i fråga om verksamhetens praktiska uppläggning, som efter hand samlats inom byrån Aktiv hushållning. Enligt vad under hand inhämtats från byggnadsstyrelsen synes möjligheter föreligga att lösa lokalfrågan genom utvidgning av institutets nuvarande lokaler, vilka förhyrs av statsverket. Någon erinran emot att institutet tills vidare, i mån av behov, får kostnadsfritt disponera de till byrån Aktiv hushållning hörande inventarierna synes departementschefen med hänsyn till omständigheterna icke böra göras.

Frågan om anslutning av institutets personal till statens pensionsanstalt synes i avvaktan på särskild utredning i ämnet böra anstå tills vidare. De befattningshavare vid byrån Aktiv hushållning, som tar anställning vid institutet och som dessförinnan tillerkänts pensionsrätt, föreslås skola få bibehålla denna tills vidare. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att för de särskilda fallen fatta beslut härom.

Institutet har i fråga om medelsanvisning för nästa budgetår hemställt dels om höjning med 50 000 kronor av statens bidrag, som för innevarande budgetår bestämts till 130 000 kronor, dels om ytterligare statsbidrag, motsvarande de beräknade nettokostnaderna för byrån Aktiv hushållning jämte vissa engångskostnader i samband med byråns flyttning, i allt 175 000 kronor. Under hänvisning till vad i det föregående anförts om sammanslagningen av institutet och nämnda byrå förordar departementschefen att statsbidraget till institutet höjes med sistnämnda belopp eller till (130 000 + 175 000 =) 305 000 kronor. Ifrågavarande sammanslagning synes i och för sig innebära, att belingelserna för den av de båda organen nu bedrivna verksamheten avsevärt förbättras och att till följd därav en viss intensifiering av verksamheten bör vara möjlig. Önskemålet om en ytterligare utvidgning

av undersöknings- och upplysningsarbetet på konsumtionsområdet synes departementschefen behjärtansvärt. Departementschefen tillstyrker förden skull att ytterligare 25 000 kronor anvisas för detta ändamål. I detta sammanhang framhålles att institutet torde kunna påräkna bidrag till särskilda arbetsuppgifter från de clearingkassemedel, som inom handels- och sjöfartsfonden avsatts för forskning samt försöks- och upplysningsverksamhet av betydelse för konsumenterna. Anslaget synes departementschefen böra i enlighet med vad nyss sagts för nästa budgetår uppföras med ett belopp av (305 000 + 25 000 =) 330 000 kronor.

Utskottet. Vid sin behandling av motsvarande anslag föregående år framhöll utskottet, att utskottet icke hade något att erinra mot att en samordning av Hemmens forskningsinstitut och byrån Aktiv hushållning komme till stånd, därest efter förnyade överväganden en sådan åtgärd ansågs lämpligen böra ifrågakomma. Den nu verkställda utredningen samt vad utskottet under besök å institutet funnit synes giva belägg för lämpligheten och ändamålsenligheten av en sådan sammanslagning, varför utskottet nu är berett tillstyrka förslaget i denna del.

Utskottet har icke något att erinra mot institutets av departementschefen tillstyrkta förslag, att förevarande anslag höjes med 175 000 kronor, motsvarande de beräknade nettokostnaderna för byrån Aktiv hushållning jämte vissa engångskostnader i samband med byråns flyttning. Härutöver har institutet för sin undersöknings- och upplysningsverksamhet begärt en höjning av statsbidraget med 50 000 kronor, vilket förslag överensstämmer med yrkandet i motionerna I: 180 och II: 365. Utskottet vill erinra om att förra årets riksdag anvisade till institutet ett tilläggsanslag av 50 000 kronor. Med hänsyn till önskemålet om en ytterligare utvidgning av undersöknings- och upplysningsarbetet på konsumtionsområdet vill utskottet tillstyrka, att anslaget höjes. Såsom departementschefen emellertid framhållit, torde institutet kunna påräkna bidrag till särskilda arbetsuppgifter från de clearingkassemedel, som inom handels- och sjöfartsfonden avsatts för forskning samt försöks- och upplysningsverksamhet av betydelse för konsumenterna. Till följd härav anser utskottet i likhet med departementschefen, att höjningen bör begränsas till 25 000 kronor. Ifrågavarande båda motioner avstyrkas alltså. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att vissa remissmyndigheter, bland andra statens sakrevision och statskontoret, funnit, att en icke oväsentlig besparing, av sakrevisionen uppskattad till omkring 55 000 kronor per år, bör vara möjlig till följd av sammanslagningen. Enligt utskottets mening synes i vart fall resultatet av densamma böra avvaktas, innan personalförstärkning för angivna ändamål sker.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 180 och II: 365, till *Bidrag till Hemmens forskningsinstitut* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

48:o) **Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 73), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

49:o) **Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50, s. 73—76) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 100 000 kronor.

Aktiebolaget Atomenergi hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes till 11 400 000 kronor och anför till stöd härför följande.

Bolagets första reaktor beräknas bli färdigställd och tagen i bruk under första halvåret 1954. Uranextraktionsverket vid Kvarntorp har igångsatts och kommer att vara i full drift under hela nästa budgetår. Bolagets metallurgiska verksamhet kommer att utvidgas. Administrationen anses böra förstärkas med en byggnadssektion.

De löpande kostnaderna för bolagets verksamhet kommer enligt bolagets beräkning att öka från i runt tal 5 550 000 kronor under innevarande budgetår till 7 852 000 kronor under budgetåret 1954/55. Härjämte beräknar bolaget för täckande av avskrivningar å fasta anläggningar under samma budgetår ett belopp av 500 000 kronor. För täckande av engångskostnader för erforderlig komplettering av reaktorläggningen och uranextraktionsverket samt anskaffning av reservutrustning erfordras enligt bolaget ytterligare 1 195 000 kronor. Vidare förutses under nästa budgetår utgifter av engångsnatur å sammanlagt 1 837 000 kronor för anskaffningar och arbeten enligt femårsplanen för bolagets fortsatta verksamhet. Av sistnämnda belopp är 1 000 000 kronor avsedda för anskaffning av material till ytterligare en reaktor.

De sammanlagda kostnaderna för bolagets planerade verksamhet beräknas sålunda till 11 384 000 kronor.

Departementschefen framhåller, att det utvecklingsarbete på atomenergiområdet, som bedrivs av Aktiebolaget Atomenergi, bör fortsätta i huvudsaklig överensstämmelse med de planer, som framlagts av bolaget och som i princip tidigare godkänts av statsmakterna. Kostnaderna för verksamheten synes tills vidare till övervägande delen få bäras av staten. Mot bolagets kostnadsberäkning för nästa budgetår har departementschefen i stort sett icke något att erinra. Departementschefen finner dock icke erforderligt, att av bolaget äskade medel, 500 000 kronor, till täckande av avskrivningar å anläggningarna nu anvisas. I den mån bolaget gör avskrivningar i sina räkenskaper och dessa i följd härav kommer att uppvisa motsvarande förlust,

torde enligt departementschefen denna, om så anses erforderligt, kunna utjämnas genom att staten efterskänker en del av sin blivande fordran på bolaget. Vidare synes frågan om materialanskaffning för nästa reaktor icke för närvarande vara så aktuell, att hela det av bolaget för dylik anskaffning beräknade beloppet av 1 000 000 kronor nu behöver ställas till förfogande. Med dessa utgångspunkter förordar departementschefen, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett till 10 000 000 kronor avrundat belopp. Härav synes viss del, vars storlek det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av bolaget närmare bestämma, böra reserveras för materialanskaffning för nästa budgetår.

Utskottet. I ärendet har upplysts, att den första av Aktiebolaget Atomenergi planerade reaktorn beräknas bliva färdigställd och tagen i bruk under första halvåret 1954 samt att uranextraktionsverket vid Kvarntorp har igångsatts och kommer att vara i full drift under hela nästa budgetår.

Utskottet delar departementschefens mening, att arbetet på ifrågavarande område bör fortsätta i huvudsaklig överensstämmelse med de planer, som framlagts av bolaget och som i princip tidigare godkänts av statsmakterna. Mot den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen synes utskottet icke något vara att erinra, varför utskottet tillstyrker, att medelsanvisningen för nästa budgetår höjes med 2 900 000 kronor till 10 000 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

50:o) **Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51, s. 76 och 77) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 100 000 kronor.

Aktiebolaget Svensk torvförädling äger att för innevarande budgetår disponera 700 000 kronor för utförande av en försöksanläggning för våtkolning av torv samt 400 000 kronor för forsknings- och utvecklingsarbete i övrigt på torvområdet.

Till bolagets kostnader för nämnda försöksanläggning har utgått statsbidrag med sammanlagt 1 200 000 kronor. Detta belopp svarar mot vad staten ansetts böra tillskjuta för ändamålet. Med hänsyn härtill föreslår departementschefen, att anslaget för nästa budgetår bör minskas med 700 000 kronor och alltså uppföras med 400 000 kronor, vilket belopp avses för forsknings- och försöksverksamhet i övrigt på torvområdet.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl tillstyrker utskottet den för nästa budgetår äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

51:o) *Befrämjande av hemslöjden.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 86 och 87), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av hemslöjden* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

52:o) *Bidrag till svenska slöjdföreningen.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54, s. 88) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Löfgren m. fl.* väckt motion (II: 364) hemställts, att förevarande anslag måtte uppföras med 80 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor.

Styrelsen för svenska slöjdföreningen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår höjes till 80 000 kronor.

Departementschefen framhåller, att svenska slöjdföreningens verksamhet är enligt hans mening till stort gagn för konstindustriens och hantverkets utveckling i vårt land. Någon höjning av statsbidraget till föreningen anser departementschefen sig emellertid för närvarande icke kunna tillstyrka.

Utskottet. Svenska slöjdföreningen har enligt utskottets mening en betydelsefull uppgift att fylla för främjandet av konsthantverkets och konstindustriens utveckling. Det är därför givetvis ett önskemål, att föreningen genom ett tillräckligt ekonomiskt underlag får möjlighet att fullfölja och utvidga sin verksamhet. Med hänsyn emellertid till den restriktiva anslagsprövning, som det ekonomiska läget kräver, anser utskottet sig förhindrat tillstyrka höjning av förevarande anslag. Den i ämnet väckta motionen avstyrkes alltså.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 364, till *Bidrag till svenska slöjdföreningen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

53:o) **Bidrag till standardiseringsverksamheten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55, s. 89—92) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 625 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 585 000 kronor.

Departementschefen anser sig icke för närvarande kunna tillstyrka någon höjning av statsbidraget till den löpande standardiseringsverksamheten.

Av varudeklarationsnämnden fastställda varudeklarationer beräknas snart komma i praktiskt bruk. Departementschefen, som anser, att en viss informationsverksamhet, i syfte att upplysa allmänheten om deklARATIONERNAS innebörd, bör upptagas i samband därmed, föreslår, att statsbidraget till varudeklarationsnämnden för nästa budgetår höjes med 20 000 kronor. Departementschefen föreslår vidare, att staten bidrager till kostnaderna för den internationella standardiseringskongress, som är avsedd att hållas i Stockholm under nästa budgetår, och att för ändamålet anvisas 20 000 kronor.

Utskottet finner goda skäl tala för att anslaget höjes för de av departementschefen angivna ändamålen och tillstyrker, att medelsanvisningen för nästa budgetår bestämmes till 625 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 625 000 kronor.

54:o) **Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 92 och 93), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Sjöfart och handel.

55:o) **Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 94 och 95), vilket innebär, förutom automatiska kostnadsändringar, att ytterligare en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 till följd av den reglerade befordringsgången för biträdespersonal uppföres å styrelsens personalförteckning, får utskottet under erinran om att anslaget för innevarande budgetår uppförts med 681 500 kronor hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för lotsstyrelsen vidtaga den ändring, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för lotsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	313 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	141 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	231 300

Summa kronor 686 300;

c) till *Lotsverket*: Avlöningar till befattningshavare hos *lotsstyrelsen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 686 300 kronor.

56:o) *Lotsverket*: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58, s. 95—98) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för lots- och fyrstaten, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till *Lotsverket*: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 16 177 400 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 15 779 700 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit i bil. 2 till statsverkspropositionen tillstyrker departementschefen, att styrmännen å lotsverkets tjänstefartyg från och med nästa budgetår placeras i lönegraden Ce 16 med bibehållande av nuvarande arvodestillägg.

Furusunds och Söderarms lotsplatser föreslås skola sammanslås till en lotsplats, benämnd Furusunds lotsplats, med upppassningsställen å Köpmanholm och Söderarm. Denna förändring anses böra vidtagas från och med den 1 juli 1954. Till följd härav föreslås att tjänsten som lotsförman vid Söderarms lotsplats indrages men uppföres å övergångsstat under budgetåret 1954/55 samt att en tjänst som reservlots utbytes mot tjänst såsom båtsman.

Departementschefen föreslår vidare indragning av en maskinisttjänst och en fyrvaktartjänst å övergångsstat samt en förste fyrvaktartjänst och en fyrvaktartjänst vid Söderarm-Tjärvens fyrplats.

I personalförteckningen för lots- och fyrstaten föreslås följande ändringar skola vidtagas: 1 lotsförman i Ca 18 uppföres å övergångsstat. 1 förste fyr-

vaktare i Ca 15, 1 fyrvaktare i Ca 12, 1 maskinist i Ca 17 å övergångsstat samt en fyrvaktare i Ca 11 å övergångsstat avföres ur förteckningen.

Utskottet finner sig på anförda skäl böra tillstyrka, att Furusunds och Söderarms lotsplatser sammanslås till en lotsplats. Mot de till följd härav föreslagna personaländringarna har utskottet icke något att erinra liksom ej heller mot i övrigt förordade ändringar i personalförteckningen. De verkställda anslagsberäkningarna synas böra godtagas.

Aberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för lots- och fyrstaten vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	4 943 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 574 200
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 919 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 740 400

Summa kronor 16 177 400;

c) till *Lotsverket*: *Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 16 177 400 kronor.

57:o) *Lotsverket*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 99—101), innebärande en anslagshöjning av 354 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lotsverket*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 583 100 kronor.

58:o) *Lotsverket*: *Säkerhetsanstalter för sjöfarten*. Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 60) har riksdagen redan fattat beslut (riksdagens skrivelse nr 96), varom utskottet velat här

erinra.

59:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61, s. 106—108) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 46 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 48 700 kronor.

Departementschefen föreslår, att arvodet till ordföranden i anstaltens direktion höjes med 300 kronor till 1 500 kronor för år och att annan ledamot utöver nuvarande årsarvode erhåller dagarvode för sammanträdesdag enligt kommittékungörelsen. Härav föranledd kostnadsökning beräknas till i runt tal 1 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker vidare, att statens bidrag till den frivilliga pensioneringen för livbåtsmän ökas och att den nuvarande begränsningen till 8 månader för år i bidragstilldelningen borttages.

I övrigt föreslås allenast automatiska kostnadsändringar.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r :

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	20 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	14 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 800

Summa kronor 55 600

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l :

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar 9 000

Nettoutgift kronor 46 600;

b) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 46 600 kronor.

60:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 108), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 6 600 kronor.

61:o) **Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63, s. 108—111) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas till vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 435 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 421 300 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden uppräknas med 10 000 kronor. För löneklassändringar räknas med en merkostnad av 4 300 kronor. Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen bör, framhåller departementschefen, lönegradsplaceringen för avdelningscheferna, kassören och förste expeditionsvakten bibehållas oförändrad.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker den gjorda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	39 400
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	3 000
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	115 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	172 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 800
	Summa kronor 435 600;

b) till *Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 435 600 kronor.

62:o) **Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 111—113), innebärande en anslagshöjning av 8 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 72 100 kronor.

63:o) *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65, s. 113 och 114) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens sjöhistoriska museum, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 185 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 182 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i bilaga 2 till statsverkspropositionen tillstyrker departementschefen, att kansliskrivartjänsten ombildas till kassörstjänst i Ca 17. För löneklassändringar m. m. beräknar departementschefen en anslagshöjning av 2 700 kronor.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker, att i personalförteckningen uppföres en kassörstjänst i Ca 17 i stället för en kansliskrivartjänst i Ca 15. Mot den verkställda anslagsberäkningen har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens sjöhistoriska museum uppföra en kassörstjänst i Ca 17 i stället för en kansliskrivartjänst i Ca 15;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	62 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	60 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	62 500

Summa kronor 185 500;

c) till *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 185 500 kronor.

64:o) *Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66, s. 115) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 37 300 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 42 300 kronor.

För anskaffning av monterutrustning har för innevarande budgetår anvisats 10 000 kronor. Departementschefen föreslår, att för nästa budgetår anvisas för ändamålet 5 000 kronor.

Utskottet finner sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 37 300 kronor.

65:o) *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 115 och 116), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 kronor.

66:o) *Statens isbrytarverksamhet.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 116), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagshöjning av 450 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens isbrytarverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

67:o) *Kostnader för projektering av en ny statsisbrytare.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69, s. 116—119) att dels besluta om anskaffande av ytterligare ett stats isbrytarfartyg som ersättare för isbrytaren *Atle*, dels ock till *Kostnader för projektering av en ny statsisbrytare* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Statsisbrytarna är för närvarande tre till antalet, *Atle*, *Ymer* och *Thule*. Fartygen är färdigställda 1926, 1933 och 1953 samt har ett *deplacement* av respektive 2 740, 4 330 och 2 100 ton. *Atle* och *Ymer* har nu uppnått den för specialfartyg av detta slag höga åldern av 28 respektive 21 år. Båda fartygen har börjat visa ålderdomstecken, som medför ökade underhållskostnader och mindre servicemöjligheter. Framför allt gäller det sagda *Atle*, som enligt vad kommerskollegium räknar med knappast kan göra fullgod tjänst längre än till 1960.

Erfarenheten har visat att åtminstone två större havsisbrytare erfordras för att i tillräcklig utsträckning tillgodose behovet av isbrytarhjälp under normala vintrar. Under stränga vintrar blir behovet självfallet större. Tillkomsten av *Thule* innebär visserligen en kraftig förstärkning av isbrytar-

beredskapen, men detta fartyg, som är mindre än Atle, kan icke helt ersätta Atle, och detta var ej heller tanken, när Thule anskaffades. Thule är närmast byggd med tanke på förhållandena i Öresund, där de större isbrytarna på grund av sitt djupgående icke kan lämna erforderlig assistans. För att vår sjöfart vintertid skall kunna få isbrytarhjälp i tillräcklig omfattning, bör enligt departementschefen åtgärder vidtagas för att anskaffa en ersättare för Atle. Angelägenheten härav understrykes ytterligare av att även Ymers kapacitet börjat avta. Departementschefen föreslår därför att principbeslut nu fattas om att anskaffa en ersättare för Atle. Kostnaden för ett dylikt fartyg kan icke närmare angivas nu utan först sedan projektarbetet avslutats. Kollegium har emellertid preliminärt beräknat kostnaden till ca 30 000 000 kronor. Med hänsyn till den långa konstruktions- och anskaffningstiden, 5—6 år, bör enligt departementschefen medel för projektering anvisas redan för nästa budgetår. Kostnaden för detta arbete, som anses lämpligen böra anförtros marinförvaltningen, har beräknats till 150 000 kronor. Medel för ändamålet föreslås skola anvisas under tionde huvudtiteln i form av ett reservationsanslag, benämnt Kostnader för projektering av en ny statsisbrytare.

Kommerskollegium har vidare föreslagit att beslut skall fattas om byggande av två hjälpisbrytare för en kostnad av 9 milj. kronor. Statens insatser på isbrytningens område bör emellertid, framhåller departementschefen, liksom hittills främst gälla havsisbrytningen. Med hänsyn härtill och till det rådande statsfinansiella läget anser departementschefen sig icke kunna tillstyrka att staten påtar sig kostnaden för anskaffande av hjälpisbrytare.

Utskottet, som finner angeläget, att åtgärder vidtagas för att anskaffa en ersättare för statsisbrytaren Atle, vill erinra om att utskottet redan i sitt av 1947 års riksdag godkända utlåtande nr 134 uttalade önskvärldheten av att vår isbrytarberedskap förstärktes genom ersättningsbyggnad för nämnda fartyg. Utskottet vill alltså tillstyrka, att ytterligare ett statens isbrytarfartyg anskaffas och att medel nu anvisas till bestridande av kostnaderna för projekteringen av fartygsbygget. Mot det för ändamålet äskade anslaget har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) besluta om anskaffande av ytterligare ett statens isbrytarfartyg som ersättare för isbrytaren Atle;

b) till *Kostnader för projektering av en ny statsisbrytare* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

68:o) Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 119), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 256 000 kronor.

69:o) **Läkarundersökning av sjöfolk.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71, s. 119—127) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 95 000 kronor.

Vid olika tillfällen har — såväl i riksdagen som i andra sammanhang — påtalats önskvärdheten av att hälsokontrollen för sjöfolk utvidgas och göres mera effektiv. Förslag i ämnet har nu efter gemensam utredning framlagts av kommerskollegium och medicinalstyrelsen. Ämbetsverkens förslag innebär i stort att de nu erforderliga undersökningarna för inskrivning vid sjömanshus och för anställning till sjöss kompletteras med tuberkulinprov, skärmbilds- eller röntgenundersökning av lungorna samt prov till Wassermanns reaktion för konstaterande av eventuell syfilissmitta. Ämbetsverken föreslår vidare att giltighetstiden för läkarintyg förkortas från nuvarande sex månader till en månad, dock att lungundersökning och Wassermannsprov i regel icke skall behöva utföras mer än en gång årligen. Härjämte förordar ämbetsverken en utvidgning av undersökningarna till att avse sjömän i all utrikes fart från Sverige och sålunda icke som nu enbart sjömän å fartyg i vidsträckt utrikes fart. Undersökningarna bör dock enligt ämbetsverken begränsas till att avse sjömän å svenska fartyg som utgår från svensk hamn.

Genom de sålunda föreslagna åtgärderna finner departementschefen önskemålen om en effektivare hälsokontroll för sjöfolk kunna antas bli väl tillgodosedda. Utsikterna att i god tid upptäcka begynnande sjukdomar och att förhindra smittas spridande torde ökas avsevärt. Departementschefen förordar därför liksom remissinstanserna att ämbetsverkens förslag beträffande undersökningarnas omfattning genomföres. Departementschefen finner också angeläget att som ämbetsverken föreslagit undersökningarna utvidgas till att avse sjömän i all utrikes fart från Sverige. Beträffande intygens giltighetstid anser departementschefen liksom ämbetsverken en förkortning mycket angelägen. Departementschefen förordar att giltighetstiden bestämmas till två månader. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om den nu berörda omläggningen av hälsokontrollen. Närmare föreskrifter rörande läkarundersökningarnas omfattning och intygens utformning bör enligt departementschefen utfärdas av medicinalstyrelsen.

För att smidigt kunna genomföra det ökade antal undersökningar, som blir en följd av de framlagda förslagen, bör enligt ämbetsverken i de större sjöstäderna inrättas särskilda s. k. hälsocentraler för sjöfolk. Avsikten är att börja i Göteborg, där behovet är störst och där staten erbjudits att på vissa villkor övertaga en av Sveriges Ängfartygs assurans förening driven

läkarmottagning med därtill hörande utrustning. Föreningen har meddelat att mottagningen kommer att nedläggas med utgången av innevarande budgetår.

Otvivelaktigt kommer reformens genomförande att i hög grad underlättas om tillgång finnes till en speciell läkarmottagning i Göteborg. Det finns därför enligt departementschefen grundad anledning överväga förslaget att inrätta en hälsocentral i nämnda stad från och med den 1 juli 1954. För övriga föreslagna städers del bör enligt departementschefen frågan ställas på framtiden. Det synes departementschefen kunna försvaras att betrakta systemet med hälsocentraler för sjöfolk som en välfärdsanordning och därför låta centralen i Göteborg handhavas av handelsflottans välfärdsråd och finansieras med välfärdsfondens medel. Detta torde emellertid böra ytterligare övervägas. Frågan om den lämpligaste organisationen för centralen är departementschefen icke nu beredd att ta slutgiltig ställning till.

Kostnaden för läkarundersökning jämte intyg har av ämbetsverken beräknats till 15 kronor. Härvid har lungundersökningen beräknats kosta fem kronor. Lungundersökning kan vanligen icke utföras hos den läkare, som utför undersökningen i övrigt, utan sjömännen är liksom andra hänvisade till olika centraldispensärer och skärmbildsbyråer, till vilka bidrag redan utgår från stat och kommun. Avgifterna för skärmbildsundersökning är i allmänhet måttliga; de överstiger som regel ej fem kronor och vid vissa dispensärer uttages ingen avgift. Med hänsyn härtill anser departementschefen det icke oskäligt att kostnaden för lungundersökning bestrids av sjömännen själva. Kostnaden för läkarundersökning (frånsett den särskilda lungundersökningen) uppgår enligt förslaget till 10 kronor. Härav föreslås staten liksom för närvarande skola bestrida ca två tredjedelar eller sju kronor samt sjömännen återstoden, tre kronor.

Antalet undersökningar på andra orter än Göteborg har av ämbetsverken beräknats till sammanlagt 32 000. Den av departementschefen i förhållande till ämbetsverkens förslag förordade förlängningen av intygens giltighetstid gör emellertid att antalet undersökningar kommer att minska något. Departementschefen räknar med att det kan komma att nedgå till omkring 30 000. Vid sådant förhållande torde den årliga kostnaden för staten för de nu ifrågavarande undersökningarna uppgå till i runt tal ($7 \times 30\,000 =$) 210 000 kronor. Kostnaden för centralen i Göteborg bör i enlighet med vad departementschefen antytt i princip bestridas av andra medel än budgetmedel. Departementschefen anser emellertid motiverat att visst bidrag till verksamheten även i fortsättningen utgår från förevarande anslag. Det kan nämligen icke anses rimligt, framhåller departementschefen, att det bidrag av statsmedel, som hittills utgått till centralen, indrages. Bidraget föreslås skola bestämmas till ungefärligen samma belopp, som nu debiteras staten, för de undersökningar som utföres under ett år. Detta belopp kan beräknas till 40 000 kronor. De årliga kostnader för läkarundersökning av sjöfolk, som bör bestridas från förevarande anslag, skulle därmed uppgå till ($210\,000 + 40\,000 =$) 250 000 kronor.

I fortsättningen torde medel icke behöva anvisas över elfte huvudtiteln för särskilda undersökningar av sjöfolk avseende veneriska åkommor. Den härigenom uppkommande besparingen kan beräknas till 55 000 kronor.

Vad slutligen angår Sveriges ratificering av den vid Seattlekonferensen antagna konventionen angående läkarundersökning av sjöfolk bör enligt departementschefen denna fråga tills vidare anstå.

Utskottet. Såsom av departementschefen framhållits har vid olika tillfällen såväl i riksdagen som i andra sammanhang framhållits önskvärdheten av att hälsokontrollen av sjöfolk utvidgas och göres mera effektiv. Utskottet finner de av departementschefen föreslagna åtgärderna kunna tillgodose önskemålen härutinnan. Utskottet finner vidare lämpligt, att de ifrågasatta återkommande läkarundersökningarna utvidgas att avse sjömän å fartyg i all utrikes fart från Sverige. Goda skäl synas utskottet tala för att läkarintygens giltighetstid begränsas från nuvarande sex månader till två månader. Vad departementschefen anfört i fråga om inrättande av en hälso-central i Göteborg ger utskottet icke anledning till erinran. Detsamma gäller kostnaden för läkarundersökning och intyg. Kostnadsberäkningarna synas böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Läkarundersökning av sjöfolk* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

70:o) **Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 127), vilket innebär en av belastningen å anslaget föranledd anslagsminskning av 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

71:o) **Kostnader för handelssjöfartens dirigerings.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 128), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagsminskning av 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för handelssjöfartens dirigerings* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

72:o) **Bidrag till handelshögskolan i Stockholm.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 75) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 beräkna ett anslag av 310 000 kronor, har Kungl.

Maj:t i propositionen nr 99, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 19 februari 1954, föreslagit riksdagen, såvitt nu är i fråga, att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett mellan representanter för staten, Stockholms stad, handelshögskoleföreningen i Stockholm och handelshögskolans i Stockholm direktion träffat avtal rörande handelshögskolans fortsatta verksamhet och finansiering, dels till Bidrag till handelshögskolan i Stockholm för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 300 000 kronor, dels ock till Gemensamma ändamål vid handelshögskolorna: Stipendier för främjande av högre ekonomiska studier för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

De båda handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg är enskilda institutioner, vilkas verksamhet hittills till större delen finansierats genom donationsmedel och elevavgifter. Under senare år har dessa högskolor haft att arbeta med växande ekonomiska svårigheter. I anledning härav har frågan om handelshögskolornas ekonomi och framtida ställning tagits upp till behandling av en inom handelsdepartementet tillkallad utredning. På grundval av utredningens förslag har frågan om handelshögskolan i Göteborg behandlats i propositionen nr 90 till 1953 års riksdag. Departementschefen framhöll vid anmälan härav, att det finge anses vara ett klart ådagalagt samhällsintresse att handelshögskolorna har resurser för att nöjaktigt fylla sina uppgifter. Riksdagen beslöt i anledning av de i propositionen framlagda förslagen bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett avtal mellan staten, Göteborgs stad och handelshögskolan, vilket innebar att staten och staden utfäste sig att svara för högskolans finansiering under tiden 1953—1968.

Utredningen har nu slutfört sitt uppdrag även beträffande handelshögskolan i Stockholm och framlagt ett förslag till avtal mellan staten, Stockholms stad, handelshögskoleföreningen i Stockholm och handelshögskolan i Stockholm rörande högskolans fortsatta verksamhet och finansiering.

Avtalet innebär i huvudsak följande. Handelshögskolan skall bibehållas vid sin ställning som enskild institution. Högskolans direktion skall bestå av åtta ledamöter, av vilka Kungl. Maj:t utser ordförande och ytterligare en ledamot, Stockholms stad en ledamot samt handelshögskoleföreningen fyra ledamöter; högskolans rektor är självskriven ledamot. Det förutsattes i avtalet att forskning och undervisning vid högskolan skall upprätthållas på en nivå som är fullt jämförlig med den vid statsuniversiteten och övriga högskolor. Den innevarande läsår genomförda nedsättningen av terminsavgift för elev i tredje årskursen från 175 till 20 kronor skall nästa läsår utsträckas att avse även andra årskursen. Från och med läsåret 1955/56 skall den lägre avgiften tillämpas generellt.

Kostnaderna för handelshögskoleverksamheten skall bestridas av staten, staden och handelshögskoleföreningen. Staten förbinder sig att för budgetåret 1954/55 bidra med 300 000 kronor samt därefter med 380 000 kronor per budgetår, varav 200 000 respektive 280 000 kronor anses utgöra kompensation för nedsättning av elevavgifterna. Vid väsentligt ändrade förhållan-

den, t. ex. en förskjutning i penningvärdet, skall förhandlingar upptagas om en reglering av statens bidrag. Stockholms stad skall årligen bidra med 150 000 kronor. Handelshögskoleföreningen har utfäst sig att varje budgetår tillskjuta återstående för verksamheten erforderliga medel. Föreningen har i enlighet med ett erbjudande vid förhandlingarna med utredningen ställt till förfogande nya fondmedel till ett belopp av tio miljoner kronor. Föreningen beräknas härigenom kunna öka sitt årliga bidrag till högskolan med ca 375 000 kronor.

Genom de sålunda gjorda utfästelserna samt inflytande elevavgifter och hyror kan högskolan i fortsättningen påräkna inkomster å tillhoppa i runt tal 1 250 000 kronor. Högskolans utgifter har för innevarande budgetår beräknats till totalt 994 000 kronor. Enligt högskolans förslag till utgiftsstat för budgetåret 1954/55, vilken innefattar ökade utgifter i samband med en planerad upprustning beträffande lärarkrafter, företagsekonomisk forskning m. m., kan de sammanlagda kostnaderna — inberäknat ca 120 000 kronor för pensionskostnader — uppskattas till ca 1 297 000 kronor. Den beräknade inkomstsumman, 1 250 000 kronor, medger sålunda att lärarrådets till statsförslaget för nästa budgetår knutna önskemål om förbättringar till större delen kan realiseras.

Avtalet avses träda i kraft den 1 juli 1954 och skall gälla till och med den 30 juni 1969.

Utredningens förslag har i allt väsentligt tillstyrkts eller lämnats utan erinran vid remissbehandlingen.

Avtalet innebär i princip att handelshögskoleföreningen påtagit sig ansvaret för huvudparten av det medelstillskott, som erfordras för högskolans fortsatta verksamhet. Föreningen har för att möjliggöra ökade bidrag till högskolan på ett erkännansvärt sätt verkat för en betydande ökning av de till högskoleverksamheten anslagna donationsmedlen. Även Stockholms stad har utfäst sig att höja sitt bidrag till högskolan. Stadsfullmäktige har numera genom beslut den 15 februari 1954 för stadens del godkänt avtalet. För statens del innebär avtalet, att staten jämte ett grundbidrag av 100 000 kronor lämnar den kompensation som erfordras i samband med en ur allmänna synpunkter önskvärd nedsättning av terminsavgifterna. Föreningen, som i och för sig godkänt det genom avtalet utfästa kompensationsbeloppet, har framhållit att detta belopp egentligen bort beräknas med utgångspunkt från högre terminsavgifter än som skett. I anledning härav påpekar departementschefen, att staten i så fall skulle ha lämnat kompensation för terminsavgifter som i realiteten aldrig tillämpats, vilket icke synes principiellt riktigt. Handelshögskolans lärarråd har framhållit, att den beräknade finansiella ramen synes otillräcklig för den del av avtalsperioden, som ligger bortom de allra närmaste åren. Kommerskollegium har ansett angeläget, att statsmakterna icke ställer sig avvisande till en höjning av statsbidraget för att tillgodose de ökade krav på undervisning och forskning vid handelshögskolan, som utvecklingen under avtalsperioden kan föranleda. Departementschefen framhåller i anledning av dessa uttalanden att denna fråga

berörts vid utredningens förhandlingar med handelshögskoleföreningen, som därvid — utan att kunna lämna någon bindande utfästelse — ställt i utsikt att ytterligare donationsmedel kan komma att tillföras högskolan.

Avtalsförslaget synes departementschefen sålunda innebära en fullt godtagbar lösning av frågan om handelshögskolans framtida ekonomi. Samtidigt har garantier skapats för att undervisning och forskning vid högskolan även i fortsättningen hålls på en nivå, som är helt jämförbar med den vid statsuniversiteten och övriga högskolor. Slutligen har en väsentlig nedsättning av terminsavgifterna för de studerande möjliggjorts. Med stöd av vad nu anförts tillstyrker departementschefen att avtalet godkännes för statens del; riksdagens bemyndigande härtill anses böra inhämtas. Därest framdeles behov skulle uppstå av smärre jämkningar i avtalsbestämmelserna, utgår departementschefen från att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att för statens del besluta om erforderliga ändringar.

I enlighet med vad som förutsatts i avtalet bör för budgetåret 1954/55 under tionde huvudtiteln till Bidrag till handelshögskolan i Stockholm anvisas ett anslag av 300 000 kronor.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat ha de båda handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg under senare år haft att arbeta med växande ekonomiska svårigheter. Vad beträffar sistnämnda högskola godkändes föregående år ett avtal mellan staten, Göteborgs stad och högskolan, vilket innebar, att staten och staden utfäste sig att svara för högskolans finansiering under tiden 1953—1968.

Förslag har nu framlagts om en motsvarande avtalsmässig reglering beträffande handelshögskolans i Stockholm ekonomiska förhållanden. Avtalsförslaget innebär i huvudsak, att staten förbinder sig att för budgetåret 1954/55 bidra med 300 000 kronor samt därefter med 380 000 kronor per budgetår huvudsakligen som kompensation för nedsättning av elevavgifterna, under det att Stockholms stad skall budgetårsvis bidra med 150 000 kronor. Återstående för verksamheten erforderliga medel skola varje budgetår tillskjutas av handelshögskoleföreningen. Förslaget har i allt väsentligt tillstyrkts eller lämnats utan erinran vid remissbehandlingen.

Utskottet finner avtalsförslaget innebära en tillfredsställande lösning av handelshögskolans finansieringsproblem. Såsom departementschefen framhållit skapas samtidigt garantier för att undervisning och forskning vid högskolan även i fortsättningen hållas på en nivå, som är helt jämförbar med den vid statsuniversiteten och övriga högskolor. Utskottet vill alltså tillstyrka det föreliggande förslaget och har icke något att erinra mot att, därest behov av smärre jämkningar i avtalsbestämmelserna framdeles skulle uppstå, det får ankomma på Kungl. Maj:t att för statens del besluta om erforderliga ändringar.

Kungl. Maj:ts framställning om anslag till stipendier för främjande av högre ekonomiska studier kommer att av utskottet behandlas i det följande under punkt 74.

Med avseende å nu förevarande punkt hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det mellan representanter för staten, Stockholms stad, handelshögskoleföreningen i Stockholm och handelshögskolans i Stockholm direktion träffade avtalet rörande handelshögskolans fortsatta verksamhet och finansiering;

b) till *Bidrag till handelshögskolan i Stockholm* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 300 000 kronor.

73:o) **Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76, s. 129—133) att dels godkänna av departementschefen förordad huvudstat för handelshögskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1954/55, dels ock till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 394 600 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Arrhén* och *Lundqvist* (I: 184) och den andra inom andra kammaren av fröken *Karlsson* och herr *Braconier* (II: 180), hemställts, att riksdagen måtte till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 407 600 kronor, innebärande en höjning med 13 600 kronor i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag.

I motionerna yrkas, att terminsavgifterna helt avskaffas, alltså även den »formella» avgiften av 60 kronor per elev och år. Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen I: 184.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 371 600 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget uppräknas med i runt tal 10 300 kronor, varav 7 620 kronor avser arvodesförbättringar och 2 629 kronor löneklassändringar.

I fråga om omkostnadsstaten tillstyrker departementschefen, att anslagsposten till underhåll av byggnad uppräknas med 5 000 kronor för bekostande av underhåll å inventarier m. m. Postens benämning föreslås med hänsyn härtill skola ändras till underhåll av byggnad och vissa inventarier. Vidare föreslås, att anslagsposten till försäkringar höjes med 500 kronor.

Inkomstposten Elevavgifter beräknas för nästa budgetår — i enlighet med de riktlinjer som uppdragits i statsutskottets utlåtande nr 159/1953 — sjunka med 14 780 kronor till 57 000 kronor. I övrigt har icke gjorts någon ändring beträffande inkomstsidan.

Kostnaderna för handelshögskolan i Göteborg skulle sålunda för nästa budgetår stiga med 15 800 kronor. Härtill kommer minskningar av elevavgifterna med 14 780 kronor, varför högskolans ytterligare medelsbehov för nästa budgetår uppgår till 30 580 kronor. Av detta belopp skall — i enlighet med ingånget avtal — staten svara för 3/4 eller 22 935 kronor och Göteborgs stad för återstoden eller 7 645 kronor. Statsanslaget till högskolan

för budgetåret 1954/55 kommer sålunda att uppgå till i runt tal 394 600 kronor.

Utskottet finner sig på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka, att förevarande anslag uppräknas med 23 000 kronor.

Beträffande det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet erinra om att elevavgifterna vid de tekniska högskolorna och handelshögskolorna skola enligt beslut av föregående års riksdag successivt nedsättas till 60 kronor per elev och år. Detta innebar en reduktion till en formell avgift av samma storlek som vid Stockholms högskola, där avgiften motiverats med önskvärldheten av att avgränsa de ordinarie eleverna från tillfälliga åhörare. Kungl. Maj:t har under åttonde huvudtiteln i årets statsverksproposition förordat, att terminsavgifterna vid de tekniska högskolorna från och med nästa budgetår helt avskaffas för ordinarie studerande i tredje och fjärde årskurserna samt för studerande, som bedriva studier för licentiatexamen. Till detta förslag kommer utskottet framdeles under riksdagen att taga ställning. Det år 1953 ingångna avtalet rörande handelshögskolans i Göteborg fortsatta verksamhet och finansiering är uppgjort under hänsynstagande till att elevavgifterna utgå med 60 kronor per elev och år. Detsamma gäller det under föregående punkt tillstyrkta avtalsförslaget beträffande handelshögskolan i Stockholm. Med hänsyn till att frågan om dessa avgifters storlek således nyligen varit föremål för statsmakternas prövning och samstämmighet därvid rått med högskoleintressenterna, anser utskottet anledning icke föreligga att nu föreslå ändring i avtalsbestämmelserna på denna punkt. Härtill kommer, att de föreliggande motionerna endast avse handelshögskolan i Göteborg, oaktat såsom i det föregående nämnts full överensstämmelse i förevarande avseende råder mellan de båda handelshögskolorna. Framhållas må slutligen, att de föreliggande motionerna icke äro grundade på någon framställning från högskolestyrelserna.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker de i ämnet väckta motionerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 184 och II: 180,

a) godkänna följande huvudstat för handelshögskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1954/55:

H u v u d s t a t.

Utgifter.

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	513 200
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	145 500
3. Pensioner, <i>förslagsvis</i>	26 000

Summa kronor 684 700

Inkomster.

1. Avkastning från högskolans fonder	75 000
2. Elevavgifter	57 000
3. Hyresinkomster	15 000
4. Bidrag från Göteborgs stad	143 175
5. Bidrag från staten	394 525

Summa kronor 684 700;

b) till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 394 600 kronor.

74:o) **Gemensamma ändamål vid handelshögskolorna: Stipendier för främjande av högre ekonomiska studier.** I förberörda proposition nr 99 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, såvitt nu är i fråga, att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

Departementschefen erinrar om att vid såväl handelshögskolan i Stockholm som handelshögskolan i Göteborg numera finns möjlighet att avlägga ekonomie licentiatexamen samt att för vinnande av ekonomie doktorsgrad fullgöra disputationssprov. Vid statsuniversitetet och de övriga högskolor, där licentiatexamen och disputationssprov kan avläggas, utgår från vissa av riksdagen anvisade anslag särskilda stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier. Vid de flesta läroanstalterna är stipendierna av två slag, licentiat- och doktorandstipendier, båda till av Kungl. Maj:t bestämt antal. Allmänna bestämmelser rörande stipendierna har meddelats av Kungl. Maj:t. De utgår med 3 000 respektive 6 000 kronor för stipendieår och utdelas för ett år i sänder. Samma studerande äger uppbära licentiatstipendium under högst två år och doktorandstipendium under högst tre år utom i fråga om vissa ämnen. Stipendierna utdelas av vederbörande fakultet, sektion, lärarkollegium eller lärarråd, som äger göra utbyte mellan de båda slagen av stipendier.

Det synes departementschefen ej finnas anledning utesluta de studerande vid handelshögskolorna från berörda förmåner. Samma skäl som talat för att införa stipendier för högre studier vid andra läroanstalter synes också kunna åberopas beträffande handelshögskolorna. Utvecklingen inom olika områden av samhällslivet har medfört en ökad efterfrågan på personer med högre ekonomisk examen, särskilt ekonomie licentiatexamen. Departementschefen föreslår därför, att till en början licentiatstipendier inrättas även vid handelshögskolorna. Framdeles får övervägas i vad mån behov föreligger också av doktorandstipendier. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela stipendiebestämmelser, vilka i huvudsak bör utformas i anslutning till gällande bestämmelser om motsvarande stipendier vid universitetet och övriga högskolor. Med ledning av vad under hand inhämtats i fråga om antalet ekonomie licentiatstipendier vid handelshögskolorna synes de-

partementschefen medel böra beräknas för fem licentandstipendier om 3 000 kronor eller tillhopa 15 000 kronor. Rörande fördelningen av stipendierna mellan de båda handelshögskolorna förutsättes Kungl. Maj:t skola meddela föreskrifter. Medel föreslås skola anvisas under tionde huvudtiteln i form av ett reservationsanslag, benämnt Gemensamma ändamål vid handelshögskolorna: Stipendier för främjande av högre ekonomiska studier.

Utskottet anser i likhet med departementschefen, att samma skäl, som talat för att införa stipendier för högre studier vid andra högre läroanstalter, torde kunna åberopas beträffande handelshögskolorna. Utskottet vill därför tillstyrka, att licentandstipendier inrättas även vid handelshögskolorna. Huruvida behov föreligger även av doktorandstipendier torde på sätt förutsetts få framdeles övervägas. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela stipendiebestämmelser. Utskottet tillstyrker vidare, att ett särskilt anslag anvisas för ändamålet. Detsamma synes böra uppföras med av Kungl. Maj:t föreslaget belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Gemensamma ändamål vid handelshögskolorna: Stipendier för främjande av högre ekonomiska studier* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

75:o) **Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 133 och 134) innebärande oförändrat anslagsbelopp, får utskottet, som icke har något att erinra mot vad departementschefen i ärendet anfört, hemställa,

att riksdagen må till *Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

76:o) **Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 134—136), innebärande oförändrat anslagsbelopp, får utskottet, som icke har något att erinra mot vad departementschefen i ärendet anfört, hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 102 000 kronor.

77:o) **Avsättning till handelsflottans välfärdsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 136 och 137), innebärande att statens bidrag till löpande utgifter för budgetåret 1954/55 beräknats till 280 000 kronor eller samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till handelsflottans välfärdsfond* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

Patent- och registreringsväsendet m. m.

78:o) Patent- och registreringsverket: Avlöningar. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80, s. 138—140) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för patent- och registreringsverket, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Patent- och registreringsverket: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 5 233 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 197 300 kronor.

Departementschefen förordar — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen — att bibliotekariebefattningen i Ca 29 omvandlas till en förste bibliotekarietjänst i Ca 31. Det ökade medelsbehovet härför beräknas till 1 400 kronor. Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången föreslås en kontorsbiträdesbefattning i Ce 8 utbytas mot en tjänst i Ca 8.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker de föreslagna ändringarna i personalförteckningen och har icke något att invända mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för patent- och registreringsverket vidtaga de ändringar som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1954;

b) godkänna följande avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 875 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 560 700
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 797 500

Summa kronor 5 233 600;

c) till *Patent- och registreringsverket*: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 5 233 600 kronor.

79:o) Patent- och registreringsverket: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 140 och 141), innebärande uppräknings av dels anslagsposterna till övriga expenser och till publikationstryck med 25 000 respektive 200 000 kronor, dels delposterna till reproduktionsverksamheten samt till postavgifter och transportkostnader med 4 000 respektive 2 000 kronor, dels ock posten särskilda uppbördsmedel med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Patent- och registreringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 079 500 kronor.

80:o) Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 142), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

81:o) Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 83, s. 142—144) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 120 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 90 000 kronor.

Svenska uppfinnarkontoret har hemställt *dels* om ett tilläggsanslag av 18 600 kronor för budgetåret 1953/54, *dels* om ett med 30 000 kronor till 120 000 kronor höjt anslag för budgetåret 1954/55.

Under år 1953 har Svenska uppfinnarkontoret, i syfte att söka undvika underskott å verksamheten, väsentligt reducerat sin personal. Kontoret anser sig emellertid ej med nuvarande personalbestånd kunna driva verksamheten enligt de av statsmakterna tidigare angivna riktlinjerna. För att få möjlighet härtill krävs utöver beräknad ökning av konsultationsavgifter och enskilda bidrag ökat statligt stöd. Då uppfinnarkontorets arbete synes vara till stort gagn, anser departementschefen angeläget att staten genom höjning av ifrågavarande anslag bidrager till kontorets verksamhet i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda riktlinjer. Departementschefen godtar uppfinnarkontorets beräkning av det för budgetåret 1954/55 härför erforderliga statsbidraget och förordar således, att uppfinnarkontoret erhåller ett till 120 000 kronor höjt anslag för nästa budgetår. Det underskott, som kan uppkomma för innevarande budgetår, förutsättes kunna täckas genom anlåtande av fondmedel.

Utskottet finner goda skäl tala för att staten genom höjning av förevarande anslag bidrager till kontorets verksamhet i huvudsaklig överensstäm-

melse med av statsmakterna tidigare angivna riktlinjer. Utskottet, som tillstyrker den äskade medelsanvisningen, får hemställa,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 120 000 kronor.

82:o) *Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 144), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

83:o) *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85, s. 144 och 145) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 300 000 kronor.

Från detta anslag bestrids de annonskostnader som överståthållarämbetet och länsstyrelserna har att erlægga för kungörande av anmälningar, som intas i förenings- och handelsregistren, samt 3/5 av patent- och registreringsverkets tryckningskostnader för utgivande av samlingar till olika register. I anledning av sådana anmälningar influtna avgifter redovisas å riksstatens inkomstsida såsom »Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register». Avgifterna skall vara så avvägda, att de täcker ifrågavarande kostnader. Under de senaste fem budgetåren har emellertid kostnaderna rätt väsentligt överstigit de influtna avgifterna. I anledning av riksdagens skrivelse den 26 maj 1950, nr 319, förordnade Kungl. Maj:t den 30 november 1951 (SFS nr 728), i enlighet med förslag av riksräkenskapsverket, om höjning från och med den 1 januari 1952 av avgifterna för anmälningar intagna i föreningsregistren. De med dessa anmälningar förenade annonskostnaderna hade nämligen väsentligt överstigit de erlagda avgifterna, under det att summan av influtna avgifter för i handelsregistren intagna anmälningar väl täckt i samband därmed uppkomna annonskostnader. Genom den sålunda gjorda avgiftshöjningen beräknades balans komma att uppnås mellan berörda inkomster och utgifter. I föregående års statsverksproposition framhölls, att då de höjda avgifterna utgått endast under hälften av budgetåret 1951/52 man ej torde av det samma år uppkomna underskottet kunna draga den slutsatsen att avgiftshöjningen varit otillräcklig, utan att det först efter utgången av budgetåret 1952/53 kunde bedömas, huruvida avgifterna var lämpligt avvägda.

Då emellertid jämväl under budgetåret 1952/53 kostnaderna under detta anslag väsentligt överstigit influtna avgifter, är det, framhåller departe-

mentschefen, uppenbart att den fr. o. m. år 1952 gällande avgiftshöjningen ej varit tillräcklig för att åstadkomma balans mellan ifrågavarande inkomster och utgifter. Avgifterna bör alltså höjas ytterligare. Statens sakrevision har framlagt alternativa förslag till avgiftshöjningar, varvid ämbetsverket i det ena fallet räknat med att vissa i patent- och registreringsverkets samlingar till olika register ingående särtryck ur Post- och Inrikes tidningar slopas. Det är ovisst, huruvida sistnämnda åtgärd, som kräver lagändringar, kan vidtagas före den 1 juli 1954. I avvaktan på vederbörlig remissbehandling är departementschefen f. n. ej beredd ta ställning till denna speciella fråga. Däremot utgår departementschefen från att avgiftshöjningen under alla förhållanden kommer att genomföras. Det ankommer på Kungl. Maj:t att besluta härom. I riksstatsförslaget för nästa budgetår har inkomstposten »Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register» upptagits till ett avrundat belopp av 450 000 kronor. Med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1952/53 och annonsprisernas stegring därefter föreslås anslaget till kostnader för förenings- m. fl. register för nästa budgetår få upptagas med ett likaledes avrundat belopp av 400 000 kronor.

Utskottet. Vad departementschefen anfört och föreslagit under nu ifrågavarande punkt har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

84:o) **Avsättning till försäkringsinspektionens fond.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86, s. 146—150) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för försäkringsinspektionen, dels godkänna av departementschefen förordad stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Avsättning till försäkringsinspektionens fond för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Å riksstatens utgiftssida uppföres årligen för avsättning till försäkringsinspektionens fond ett förslagsanslag av samma storlek som det belopp, vilket redovisas under inkomstititeln »Bidrag till försäkringsinspektionen». Nämnda bidrag tillgodoföres sålunda över utgiftsanslaget försäkringsinspektionens fond, från vilken utgifterna för inspektionen bestrids.

Kungl. Maj:t har den 22 maj 1953 fastställt stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54. Staten slutar å 647 900 kronor.

Departementschefen föreslår, att en kanslibiträdestjänst i Ca 11 indrages. För att inspektionen på grund av sina väsentligt ökade arbetsuppgifter skall kunna anlita experter och annan tillfällig personal i större utsträckning än

f. n. tillstyrker departementschefen en ökad medelsanvisning av 35 000 kronor. Med anledning av löneklassförändringar, vissa omräkningar m. m. bör enligt departementschefen beräknas en kostnadsökning av 10 200 kronor. Departementschefen tillstyrker att anslagsposterna till barntillägg och till pensioner minskas med 100, respektive 9 200 kronor. Anslagsposten till hyror föreslås skola höjas med 1 700 kronor.

Något hinder synes departementschefen icke böra föreligga för inspektionen att i fortsättningen, efter Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall, bestrida sina representationskostnader, vilka hittills bestritts från tionde huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter, från de för övriga expenser avsedda medlen.

Den obetecknade uppbördsposten till hyresmedel avser den ersättning som inspektionens ordinarie expeditionsvakt erlägger för tjänstebostad. Posten anses i fortsättningen böra uppföras förslagsvis för att inspektionen skall ha möjlighet att företaga de justeringar av hyran, som kan vara skäligen med hänsyn bl. a. till den allmänna hyresnivåns förändringar. Tjänstebostaden ligger i direkt anslutning till ämbetslokalerna. I samband med framtida nödvändig utökning av personalen kan inspektionen komma att ställas inför valet mellan att söka skaffa ytterligare lokaler på annat håll eller att efter vissa ändringsarbeten utnyttja nämnda tjänstebostad. Under förutsättning att bostadsfrågan för expeditionsvakten kan få en tillfredsställande lösning, bör det vara tillåtet för inspektionen att i fall av behov utnyttja tjänstebostaden för kontorsändamål.

Staten har beräknats sluta på 690 600 (+ 42 700) kronor.

Inkomsttiteln »Bidrag till försäkringsinspektionen» har i riksstatsförslaget för nästa budgetår upptagits till 700 000 kronor. I överensstämmelse med vad inledningsvis anförts torde för avsättning till försäkringsinspektionens fond för nästa budgetår böra anvisas ett belopp av samma storlek.

Utskottet. Mot den föreslagna ändringen i personalförteckningen har utskottet icke funnit något vara att erinra liksom ej heller mot anslagsberäkningarna eller vad departementschefen i övrigt anför.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för försäkringsinspektionen avföra en tjänst som kanslibiträde i Ca 11;

b) godkänna följande stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Stat.

Utgifter.

Avlöningar och pensioner.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,
förslagsvis 198 400

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 200	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	151 400	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	167 400	
5. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	100	
6. Pensioner, <i>förslagsvis</i>	68 300	592 800

O m k o s t n a d e r.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	3 000	
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	15 000	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	45 400	
4. Hyror, <i>förslagsvis</i>	24 100	
5. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	18 000	105 500

Summa kronor 698 300

Särskilda uppbördsmedel.

Registreringsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000	
Försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	100	
Hysesmedel, <i>förslagsvis</i>	600	7 700

Nettoutgift kronor 690 600;

c) till *Avsättning till försäkringsinspektionens fond* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap m. m.

85:o) Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87, s. 151—154) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 049 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 903 800 kronor.

När statens bränslekommission upphörde den 30 juni 1953, överflyttades huvuddelen av kommissionens kvarvarande arbetsuppgifter till riksnämnden, till vars förfogande ställdes särskilda anslag för avveckling av bränslekommissionen.

För det fortsatta handhavandet av dessa arbetsuppgifter har riksnämnden nu föreslagit att vissa av de befattningar, som överförts till riksnämnden i samband med bränslekommissionens avveckling, inordnas i nämndens

bränslesektion. Detta förslag synes departementschefen i huvudsak kunna godtagas. Det synes emellertid vara lämpligt att avvakta någon tids erfarenhet av denna nya organisation, innan tjänsterna inplaceras på extra ordinarie stat. På grundval av riksnämndens förslag förordar departementschefen, att för extra personal till bränslesektionen anvisas ett belopp av 62 800 kronor. Härvid har departementschefen emellertid utgått från att på sektionen skall vara anställda två förste byråsekreterare i Cg 29 i stället för, såsom riksnämnden förordat, två byrådirektörer.

I enlighet med riksnämndens förslag beräknar departementschefen till assistenter för torv- och vedärenden 36 900 kronor samt till viss extra personal i bränslekommissionens förutvarande lokaler — en expeditionsvakt och en telefonist — 16 200 kronor. Departementschefen tillstyrker också att till ersättningar åt sakkunniga m. fl. anvisas ytterligare 10 000 kronor.

På grund av löneklassändringar bör anslaget enligt departementschefen höjas med 14 700 kronor. Till rörligt tillägg beräknar departementschefen ytterligare 4 600 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas i enlighet härmed öka med 145 200 kronor. Om hänsyn tages även till det anslag av 300 000 kronor för avlöningar vid avveckling av bränslekommissionen, som riksnämnden disponerar för innevarande budgetår, innebär det framlagda förslaget en minskning av den sammanlagda medelsanvisningen med 154 800 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot att i enlighet med departementschefens förslag vissa av de befattningar, som överförts till riksnämnden i samband med bränslekommissionens avveckling, inordnas i nämndens bränslesektion. Departementschefens förslag i övrigt under nu ifrågavarande punkt tillstyrkas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	199 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	20 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	532 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	296 300

Summa kronor 1 049 000;

b) till *Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 049 000 kronor.

86:o) Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88, s. 154—156) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 188 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 181 000 kronor.

Det synes departementschefen lämpligt, att kostnaderna för byråintendens resor och traktamenten i fortsättningen bestrides från det särskilda anslaget till omkostnader för statlig lagerhållning m. m. Departementschefen tillstyrker, att posten till reseersättningar nedräknas med 3 000 kronor.

Posten till övriga expenser föreslås höjd med 10 000 kronor, varav 5 000 kronor för städning och telefon i förutvarande bränslekommissionens lokaler samt 5 000 kronor för tekniska undersökningar.

Anslaget till omkostnader vid riksnämnden bör i enlighet härmed uppräknas med 7 000 kronor och sålunda för nästa budgetår anvisas med 188 000 kronor.

Det för innevarande budgetår anvisade särskilda anslaget av 50 000 kronor till omkostnader vid bränslekommissionens avveckling skall utgå. De medel, som riksnämnden under budgetåret 1953/54 disponerar för omkostnader, reduceras alltså för nästa budgetår med 43 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 188 000 kronor.

87:o) Omkostnader för statlig lagerhållning m. m. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89, s. 156 och 157) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 24 200 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 23 700 000 kronor. Av anslaget har 5 000 000 kronor avsetts till kostnader för lagerhållning, 18 460 000 kronor för ränteutgifter å den rörliga kredit i riksgäldskontoret, varmed nämnden finansierar sina inköp, samt 240 000 kronor till det av statsmakterna beslutade stödet åt aluminiumindustrin.

I likhet med riksnämnden anser departementschefen anledning icke föreligga att nu föreslå en höjning av det belopp, intill vilket den rörliga krediten i riksgäldskontoret får disponeras. Det förutsättes liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för den kredit, som enligt riksdagens medgivande nu får tagas i anspråk, besluta angående omfattningen av riksnämndens inköpsverksamhet. Departementschefen beräknar, att till räntekostnader bör anvisas ett ytterligare belopp av 1 000 000 kronor.

I enlighet med förslag av riksnämnden förordar departementschefen, att

kostnaderna för lagerhållning nedräknas med 500 000 kronor till 4 500 000 kronor.

Anslaget föreslås alltså för nästa budgetår höjt med 500 000 kronor till 24 200 000 kronor.

Utskottet. Vad departementschefen anfört beträffande den rörliga krediten i riksgäldskontoret ger utskottet icke anledning till erinran liksom ej heller den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Omkostnader för statlig lagerhållning m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 24 200 000 kronor.

88:o) *Omkostnader i samband med inköp och lagring av fasta bränslen m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, s. 157 och 158) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är avsett för att täcka sådana omkostnader och förluster för statsverket, vilka kan uppstå vid inköp, lagerhållning och försäljning av fasta fossila bränslen och ved.

Dåvarande statens bränslekommission har — efter bemyndigande av Kungl. Maj:t — ingått avtal med torvproducenter om tillverkning under perioden 1953—1955 av torv för eldningsändamål. Avtalen innefattar bl. a. bestämmelser om avsättningsgaranti. Den för år 1954 beslutade garantien uppgår till 40 kronor per ton. Det är omöjligt att nu närmare beräkna, vilket pris den under år 1954 tillverkade torven kan betinga; detta blir bl. a. beroende på de kolpriser, som gäller vid försäljningstillfället. Riksnämnden räknar emellertid med att kostnaderna för uppfyllande av garantien icke skall bli lägre än i genomsnitt 20 kronor per ton för en total mängd av 100 000 ton eller sammanlagt 2 000 000 kronor. Departementschefen har icke funnit anledning till erinran mot de av riksnämnden sålunda gjorda beräkningarna.

Riksnämnden skall vidare senast den 31 oktober 1953 övertaga osåld ved från vedleverantörer, med vilka bränslekommissionen träffat avtal om anskaffning av ved för bränsleåret 1952/53. Det är ovisst, hur mycket av den sålunda övertagna veden, som kan avyttras under innevarande budgetår. Riksnämnden har vid anslagsberäkningen utgått från att ca 150 000 m³ skall vara osålda den 1 juli 1954. Statsverkets förluster å denna kvantitet uppskattas till omkring 2 000 000 kronor. Departementschefen framhåller, att ersättningen till vedleverantörerna utgår från de å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket anvisade investeringsanslagen till förlagskapital för inköp av ved samt till förlagskapital för inköp av fossila bränslen. Förluster till följd av statens vedköp har sålunda uppkommit å medel,

som investerats i statlig kapitalfond. Med hänsyn härtill synes det departementschefen lämpligare att eventuella förluster i fortsättningen redovisas genom avskrivning å fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster. Medel för ändamålet bör alltså enligt departementschefen icke vidare beräknas under förevarande anslag.

I enlighet med det anförda föreslås anslaget för nästa budgetår skola uppföras med ett belopp av 2 000 000 kronor.

Utskottet. Den framlagda beräkningen av medelsbehovet i anledning av den avsättningsgaranti, som lämnats torvproducenter, tillstyrkes av utskottet. Utskottet har icke något att invända mot att eventuella förluster vid statens inköp och försäljning av ved i fortsättningen redovisas på sätt departementschefen föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Omkostnader i samband med inköp och lagring av fasta bränslen m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

89:o) **Bidrag till uppförande av bombsäkra cisternanläggningar för flytande bränslen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91, s. 159 och 160) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 000 000 kronor.

Bombsäkra cisternanläggningar är, framhåller departementschefen, givetvis av stor betydelse för vår bränsleförsörjning i händelse av krig. Departementschefen anser sig för nästa budgetår i huvudsak böra tillstyrka av riksnämnden framlagt förslag till fortsatt bidragsgivning; bidragsramen bör dock enligt departementschefen icke höjas med mer än 5 miljoner kronor till 19 miljoner kronor. Om riksdagen icke anför erinran häremot, bör enligt departementschefen Kungl. Maj:t äga besluta om bidrag inom denna ram redan under innevarande budgetår.

Medelsbehovet under förevarande anslag bör enligt departementschefen beräknas med utgångspunkt från de utbetalningar, som väntas bli aktuella under nästa budgetår. Med hänsyn till bl. a. att det torde vara ovisst, om cisternanläggningarna kan färdigställas inom den tid, riksnämnden förutsett vid sin beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår, föreslår departementschefen, att anslaget uppföres med oförändrat 2 miljoner kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, som innebär oförändrad medelsanvisning, har icke givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller vad departementschefen i samband därmed anför.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande av bombsäkra cisternanläggningar för flytande bränslen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Krisförvaltningen.

90:o) **Statens handels- och industrikommission: Avlöningar. Statens handels- och industrikommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 92 och 93, s. 161 och 162), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa

a) till *Statens handels- och industrikommission: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor;

b) till *Statens handels- och industrikommission: Omkostnader* ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Diverse.

91:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 96 och 97, s. 165) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 1 542 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 446 000 kronor.

92:o) **Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten. Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 98 och 99, s. 165 och 166), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa

a) till *Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* ett förslagsanslag av 50 000 kronor;

b) till *Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel* ett förslagsanslag av 13 000 kronor.

93:o) **Bidrag till vissa internationella byråer m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 100, s. 166) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

I årets riksstat är under tionde huvudtiteln uppförda förslagsanslag dels till Bidrag till vissa internationella byråer å 9 000 kronor, dels till Bidrag till internationella valfångstkommissionen å 2 500 kronor.

Sverige är sedan 1950 medlem i Internationella rådgivande bomullskommittén (ICAC). Kostnaden härför, som för innevarande budgetår är beräknad till 12 500 kronor, bestrides f. n. från det under tredje huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Särskilda förhandlingar med främmande makter. Departementschefen föreslår efter samråd med ministern för utrikes ärendena, att kostnaden för medlemskap i ICAC i fortsättningen belastar tionde huvudtiteln. Härvid synes departementschefen lämpligt att denna utgift och Sveriges del i kostnaderna för de nämnda internationella byråerna samt valfångstkommissionen bestrides från ett enda anslag. Detta, som bör ha förslagsanslags karaktär, föreslås skola benämnas Bidrag till vissa internationella byråer m. m.

Till samtliga ändamål beräknas oförändrade bidrag. Anslaget föreslås sålunda för nästa budgetår upptagas till 24 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella byråer m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

94:o) **Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 167), innebärande en av belastningen betingad anslagsminskning av 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

95:o) **Bidrag till svenska turisttrafikförbundet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102, s. 167 och 168) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 500 000 kronor.

Svenska turisttrafikförbundet har hemställt, att anslaget höjes med 400 000 kronor.

Departementschefen anser sig i nuvarande läge icke kunna tillstyrka en höjning av anslaget.

Utskottet. Det statsfinansiella läget möjliggör för närvarande icke någon höjning av anslaget, vilket alltså enligt Kungl. Maj:ts förslag bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska turisttrafikförbundet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 500 000 kronor.

96:o) Avsättning till fonden för friluftslivets främjande. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104, s. 169 och 170) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 1 000 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Norman m. fl.* (I: 183) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 403), hemställts, att förevarande anslag måtte höjas med 250 000 kronor till 1 250 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 183.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 750 000 kronor.

Statens fritidsnämnd har hemställt, att anslaget höjes med 1 250 000 kronor.

Departementschefen anser det angeläget att statligt stöd lämnas för att främja friluftslivet. Lättnaderna i byggnadsregleringen har ökat möjligheterna för vidare utveckling av de olika anordningarna på detta område. Departementschefen förordar därför, att förevarande anslag höjes. Departementschefen är emellertid icke beredd biträda en så stor höjning som nämnden begärt utan föreslår, att anslaget uppräknas med 250 000 kronor till 1 000 000 kronor.

Utskottet har i annat sammanhang tidigare under riksdagen erinrat om att med avseende å såväl nybyggnads- som underhållsarbeten betydande investeringsbehov föreligga, vilka icke kunna tillgodoses med hänsyn till den ekonomiska situationen och restriktionerna på byggnadsmarknaden. Mot bakgrunden härav är utskottet icke berett att för under nu ifrågakvarande punkt avsedda friluftsanläggningar tillstyrka en så avsevärd anslagshöjning, varom i de föreliggande motionerna hemställs. Utskottet vill dock icke framställa någon erinran mot att anslaget, varå vid ingången av innevarande budgetår förefanns en behållning av 1 000 000 kronor, för nästa budgetår höjes i enlighet med departementschefens förslag med 250 000 kronor till 1 000 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 183 och II: 403, till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 1 000 000 kronor.

97:o) **Avsättning till lotterimedelsfonden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 105, s. 170 och 171) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 12 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 12 500 000 kronor.

Vid anmälan i föregående års statsverksproposition av motsvarande anslag beräknade departementschefen — om alla de ändamål, vartill bidrag från fonden borde lämnas, skulle kunna tillgodoses i rimlig utsträckning — att för innevarande budgetår erfordrades ett anslag av 12 500 000 kronor. För nästa budgetår synes departementschefen några större ändringar i medelsbehovet icke vara att förvänta. Inneliggande ansökningar om bidrag överstiger visserligen betydligt tillgängliga medel, vilket i och för sig skulle kunna motivera en anslagsökning. Det ekonomiska läget gör emellertid att även på detta område en viss återhållsamhet måste iakttagas. Då därjämte med nuvarande medelsanvisning de flesta ändamål, vartill ansökningar om bidrag föreligger, synes kunna tillgodoses i rimlig utsträckning, är departementschefen icke nu beredd föreslå någon höjning av anslaget utan förordar, att detta för budgetåret 1954/55 upptages med oförändrat belopp, 12 500 000 kronor.

I detta sammanhang har departementschefen vidare anmält, att vissa åtgärder vidtagits för en ombyggnad av Dramatiska teatern.

Den 20 december 1952 avlämnade f. d. generaldirektören S. Ödeen såsom särskilt tillkallad utredningsman betänkande med förslag rörande en översyn av Dramatiska teaterns tekniska och lokala förhållanden. Utredningsmannen konstaterade, att teaterbyggnaden och dess utrustning företer betydande brister i olika hänseenden.

Förslaget innebär i huvudsak ombyggnad av scen, anordnande av ny sidoscen samt iordningställande av ändamålsenliga verkstäder, förråd, skådespelarutrymmen och hissförbindelser. Vidare krävs en omläggning av teaterns värme- och ventilationssystem samt sanitära och elektriska installationer. Härutöver erfordras nytt belysningsmaskineri samt olika scen tekniska hjälpmedel.

Kostnaderna för ombyggnad inkl. erforderlig ny utrustning har beräknats till högst 4 900 000 kronor och lägst — om vissa alternativa förslag icke genomförs — till 4 200 000 kronor. Genom ombyggnaden beräknas bl. a. arbetskostnaderna på scen och i verkstäder m. m. minska.

För ombyggnadens finansiering har Kungl. Maj:t i anledning av ansökan från Kungl. Dramatiska teaterns aktiebolag den 27 november 1953 medgivit att ett penninglotteri må anordnas. Lotteriet, som skall handhas av Svenska penninglotteriet aktiebolag, omfattar 150 000 lottsedlar till ett pris av 100 kronor för varje lottsedel. Vinsterna har ett sammanlagt värde av 10 000 000 kronor. Därest samtliga lotter slutsäljs skulle — sedan lotteriets omkostnader, ca 600 000 kronor täckts — å lotteriet uppkomma en behållning av 4 400 000 kronor, vilket belopp beräknas förslå för de nu behövliga arbetena. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot synes behållningen få

användas för att bekosta ombyggnaden i fråga. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser om medlens disposition.

Utskottet, som tillstyrker, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, har icke något att erinra mot att uppkommande behållning å ifrågavarande penninglotteri må användas för bestridande av kostnaderna för angiven ombyggnad av Dramatiska teatern.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 12 500 000 kronor.

98:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 171), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 625 000 kronor.

99:o) **Extra utgifter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107, s. 171 och 172) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 65 000 kronor.

Huvuddelen av anslaget disponeras för bidrag till utrikes resor. Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget är emellertid 10 000 kronor avsedda för bestridande av Sveriges andel i kostnaden för den internationella konferens om verksamheten vid skeppsprovningssanstalter, som skall hållas i Göteborg 1954. Anslaget skulle sålunda för budgetåret 1954/55 kunna sänkas med 10 000 kronor. Å andra sidan kan med nuvarande medelsanvisning behovet av studie- och tjänsteresor i tekniska och ekonomiska sammanhang icke tillgodoses i tillräcklig omfattning. Anslaget föreslås med hänsyn härtill böra uppräknas med 5 000 kronor och för nästa budgetår upptagas till 60 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

100:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 172), innebärande en anslagsminskning av 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

101:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 52: Bidrag till företagareföreningar m. fl.,

punkten 73: Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer,

punkten 94: Statens priskontrollnämnd: Avlöningar,

punkten 95: Statens priskontrollnämnd : Omkostnader samt

punkten 103: Avsättning till fonden för idrottens främjande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 23 mars 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Anderson, Näsgård, Leander, Gillström, Pålsson, Hesselbom, Gustaf Andersson, Sundelin, Einar Persson, fru Lindström, herrar Sunne och Lundgren; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Bergström, Andersson i Malmö, Ståhl, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Åkerström, Hoppe, Staxäng, fröken Elmén, herrar Nihlfors, Hansson i Skegrie och Löfroth.